

Kaderbrief

2024

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Algemeen bestuur en intergemeentelijke samenwerking	3
Integrale veiligheid	5
Verkeer en openbare ruimte.....	7
Economie	9
Sociaal domein	10
Cultuur, sport, recreatie & vrije tijd	14
Duurzaamheid en milieu.....	16
Ruimte en bouwen	18
Dienstverlening en bedrijfsvoering	21
Financiën	23
Bijlage nieuw beleid 2024-2027.....	26

Inleiding

Voor u ligt de kaderbrief voor de periode 2024-2027. Deze kaderbrief geeft richting aan de programmabegroting die we in november voorleggen aan uw raad.

In 2023 zijn we gestart met een nieuwe raad en een ambitieus raadsbreed beleidsakkoord. In deze kaderbrief sluiten we onze ogen echter niet voor de snel veranderende omgeving en de beschikbare financiën. Aanvragen voor nieuw beleid treft u aan in de bijlagen. Hierbij is kritisch gekeken naar haalbaarheid, realisme, betaalbaarheid, ambities en beschikbare personele capaciteit. Uiteraard ontslaat dat ons niet van het voeren van het maatschappelijke debat over de precieze rol van de gemeente, nu en in de toekomst.

Verder zijn we voorzichtig met het aangaan van structurele exploitatielasten in verband met toekomstige ambities zoals SamenGaan en de (ver)bouw van scholen.

Onze dienstverlening is -samen met onze partners- effectief en efficiënt georganiseerd en sluit aan bij de verwachtingen van inwoners. In onze visie op dienstverlening (graag en op maat 2.0) hebben we deze ambitie verder uitgewerkt. Om deze visie te realiseren zijn elf projecten benoemd, waarvan zes met voorrang. We willen dat iedereen zich verantwoordelijk voelt voor het verlenen van een optimale dienstverlening. Hiervoor is het noodzakelijk dat ook intern de voorzieningen en ondersteuning op orde zijn, zodat we kunnen werken aan een veerkrachtige organisatie die snel kan schakelen op veranderingen.

Niet alleen lokaal, maar ook in regionaal verband hebben we de nodige uitdagingen voor de boeg. Voor Best -als onderdeel van de Brainportregio- betekent dit een versnelling in de ontwikkeling van onze bevolking en toename in de vraag naar woningen. Dit heeft niet alleen betekenis voor de vraag naar toekomstbestendig wonen, maar ook voor mobiliteit, duurzaamheid en leefbaarheid. Realisatie van de doelen in het volkshuisvestingsprogramma vraagt daarbij om extra focus op de realisatie van een zorgzame samenleving, zodat inwoners uit verschillende aandachtsgroepen (langer) zelfstandig kunnen blijven wonen.

We blijven streven naar een veilige en inclusieve samenleving, waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt om mee te doen. Om iedereen te betrekken zetten we in op een duurzame integratie en het bevorderen van participatie.

Om jongeren meer te betrekken bij maatschappelijke thema's willen we via verschillende sporen pro-actief verbinding zoeken. Het doel is om een structurele dialoog tussen jongeren en gemeente tot stand te brengen. Hiermee kan inzicht worden verkregen in de behoeften en wensen en kan anderzijds problematiek vroegtijdig worden aangepakt.

In Best zetten we ook in op energietransitie, klimaatmitigatie, klimaatadaptatie en circulaire economie, samen met inwoners, organisaties en bedrijven. Vanuit de gedeelde, gemeentelijke visie willen we regie voeren op de realisatie, exploitatie en zo nodig, verduurzaming van onze gemeentelijke, maatschappelijke voorzieningen. De RES 2.0 wordt in 2024 vastgesteld. Er zijn diverse plannen die zich in een verschillend stadium van ontwikkeling bevinden. De gemeente stuurt hierbij op het halen van het gewenste kwaliteitsniveau.

Om onze ambities goed vorm te kunnen geven moeten we beschikken over voldoende beschikbare capaciteit. We ervaren een steeds grotere uitdaging tussen de ambities en de uitvoerbaarheid. Goed werkgeverschap vraagt om investering in - en facilitering van medewerkers. Een duidelijke koers, een gedeelde missie en visie geven ons het vertrouwen dat we met elkaar werken voor Best, dorp van formaat.

Algemeen bestuur en intergemeentelijke samenwerking

Intergemeentelijke samenwerking

Maatschappelijke vraagstukken die de gemeente Best overstijgen blijven we oppakken in de diverse samenwerkingsverbanden die we hebben met andere gemeenten in de regio Eindhoven. Kwaliteit, kansen, kosten en kwetsbaarheid geven richting of en in welke mate we dit doen.

De samenwerkingsagenda voor het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) en het samenwerkingsakkoord Metropoolregio Eindhoven (MRE) zijn onlangs vastgesteld. 2024 staat daarmee in het teken staat van de uitvoering hiervan. Wij zien veel uitvoeringskracht binnen het SGE en die willen we uitbouwen. We zien ook dat op strategisch vlak MRE belangrijker wordt. Partijen als provincie en het Rijk willen met ons overleggen als het gaat om onderwerpen als Woondeal, Regiodeals en het Verstedelijkheidsakkoord.

Misschien wel de belangrijkste puzzel die we de komende jaren in regionaal verband moeten gaan leggen is die van de zogenaamde 'Schaalsprong'. Ook wel de enorme groeisprong die wordt verwacht als gevolg van het economische succes van de Brainportregio Eindhoven. De betekenis voor Best is, met uitzondering van onze bouwopgave, nog niet duidelijk. Maar ook wij gaan de versnelling in de ontwikkeling van onze bevolking en woningbehoefte zien en merken. Dit heeft ook betekenis voor vraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld mobiliteit, vestigingsklimaat, energiesysteem, onderwijs, cultuur, zorg en sport.

Dienstverlening

We hechten eraan dat we dienstverlenend, betrouwbaar en klantvriendelijk zijn naar onze inwoners en ondernemers. We staan voor goede dienstverlening en laten dat zien in ons denken, handelen en organiseren. In onze visie op dienstverlening Graag en op maat 2.0 (februari 2023) werkten we deze ambitie uit. Deze visie gaat over dienstverlening aan inwoners en is tegelijkertijd ook intern een graadmeter. We kunnen namelijk alleen goede dienstverlening leveren als daartoe intern de voorzieningen en ondersteuning op orde zijn. We bepaalden hiermee onze koers en de stip op de horizon. We onderscheiden drie ontwikkelsporen:

- We zetten de inwoner centraal
- We zijn goed bereikbaar en toegankelijk
- We zijn betrouwbaar en transparant

Alle afdelingen hebben een rol in de uitvoering omdat onze dienstverlening van ons allemaal is. Zo borgen we ook de veranderingen. Overzicht, samenhang en afstemming brengen we aan via het Programma Dienstverlening. De programmamanager is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelen en draagt zorg voor de in de visie opgenomen acties en projecten. De programmamanager zorgt er ook voor dat deze doelen in samenhang in de organisatie worden geïmplementeerd. We hebben daarin zes prioritaire projecten. Het aantrekken van een projectmanager in deeltijd, voor de duur van een jaar zien wij nu als noodzakelijk.

Participatie op Maat

We bouwen aan het verhogen van de participatie van onze inwoners. Zowel in het beleidsakkoord, het programma dienstverlening als in de nota inwonersparticipatie benoemden we met prioriteit dat we inwonersparticipatie meer afgewogen, breder en beter inzetten. De doorontwikkeling van een online participatieplatform – nu de Praatmee module op www.pleinbest.nl – draagt bij aan het vergroten van de toegankelijkheid voor inwoners om mee te praten, denken en doen. Daarom zetten we in op een nieuw online platform. Een platform met meer functionaliteiten, slimme koppelingen tussen online en offline activiteiten, een eigen Bestse uitstraling en een hogere gebruiksvriendelijkheid. Zo maken we het voor onze inwoners, u, makkelijker en aantrekkelijker om te participeren. En breiden we de middelen en mogelijkheden uit voor onze organisatie om vaker en breder inwoners te betrekken bij plannen, projecten en beleid. U, inwoner, ondernemer of maatschappelijke organisatie, betreft ons

steeds vaker bij uw maatschappelijke en ruimtelijke initiatieven. Alleen samen kunnen we onze ambities waarmaken. Daarom versterken we in onze organisatie de capaciteit en competenties die nodig zijn om deze initiatieven te faciliteren en ondersteunen. Zo bouwen we aan een organisatie die vaardig is in inwonersparticipatie én overheidsparticipatie

Wijkontwikkeling

Er is geld voor het buurtbudget en integrale wijkontwikkeling van het project Wilhelminadorp/Kantonnier. Het buurtbudget is bedoeld voor kleinschalige wijkactiviteiten en is er standaard voor alle wijken. Er bestaat ook een behoefte om meer bij te dragen aan de structurele duurzame ontwikkeling van de overige wijken van de gemeente Best. We willen graag inspelen op de behoefte van inwoners om meer sociale initiatieven met elkaar te ontwikkelen. Het idee is daarbij dat zij meer onderlinge verbinding vinden en zo bij kunnen dragen aan versterking van sociale samenhang in de wijk. Hiermee versterkt het persoonlijke netwerk en de zelfredzaamheid van de inwoner. Op dit moment kunnen we alleen in Wilhelminadorp en Kantonnier op dergelijke verzoeken acteren.

Verder willen we wijkgericht werken een impuls geven. De eerdere keuze voor de versterking van de wijkcoördinatie is daarvan een voorbeeld. De inwonersparticipatie krijgt door wijkontwikkeling ook een boost. In 2023 voeren we een onderzoek uit over wijkontwikkeling. Dat leidt tot een advies over de huidige inrichting en hoe we in de toekomst inzetten op wijkgericht werken. Voor 2024 is er budget beschikbaar voor wijkontwikkeling in Wilhelminadorp-Kantonnier.

Integrale veiligheid

Samen met onze inwoners en bedrijven werken we aan contact leggen en onderhouden. Het gezamenlijk doel is het verbeteren van het veiligheidsniveau van de woon- en leefomgeving in Best. We doen dat door het wijkgericht werken te versterken. Dit doen we met alle belanghebbenden en partners in de zorg en veiligheid. Preventie staat veelal voorop. Ondermijnende krachten en criminele samenwerkingsverbanden pakken we stevig aan. We zetten in op integrale samenwerking en diverse middelen zoals onderzoek, toezicht, handhaving, voorlichting, zorg en preventie. We sporen inwoners en ondernemers aan om misstanden te melden. We zijn een betrouwbare overheid die behulpzaam is om de weerbaarheid bij onze inwoners te versterken om samen de wijken veiliger te maken.

Integraal Veiligheidsplan De Kempen 2023-2026 (IVP)

Het IVP is het veiligheidsplan van het basisteam van de gemeenten Best, Waalre, Veldhoven, Eersel, Bergeijk, Bladel, Oirschot en Reusel De Mierden. In dit plan liggen de landelijke, integrale en lokale plannen vast. Het nieuwe IVP loopt nog tot en met december 2026. In 2024 werken we met het nieuwe IVP en Uitvoeringsveiligheidsplan (UVP) 2023-2024.

Jeugd en veiligheid

In 2024 werken we voor de aanpak van overlast gevende jeugdgroepen actief samen met andere lokale partners. Denk aan politie en Lumens, volgens de methodiek van jeugdgroepen in beeld, en Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) gericht op jeugd. Ook nemen we stappen om, binnen het domein jeugd en veiligheid, de werkprocessen tussen zorg en veiligheid zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Dit in samenwerking met de ketenpartners, om zo met elkaar tot een succesvolle aanpak te komen. We werken al integraal vanuit Zorg en Veiligheid op het gebied van uitvoering, maar er wordt nu ook een start gemaakt met gezamenlijk beleid. Een verdere toelichting op het preventief jeugdbeleid vindt u in hoofdstuk 7 sociaal domein, onderdeel Jeugd - 'kansen voor jeugd'.

Huisvesting arbeidsmigranten

Naar verwachting is het ruimtelijke beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten klaar in 2024. Het doel van het ruimtelijke beleid is regionale spreiding van de arbeidsmigranten en het voorkomen van "overlastsituaties" vanwege grote aantallen personen in een te krappe ruimte. Een ander doel, dat door de combinatie van het beleid en een doelmatige inzet van toezicht en handhaving bereikt moet worden, is het verminderen van illegale situaties. In combinatie met zorg kijken we ook naar het voorkomen en stoppen van uitbuiting, overbewoning en overlast.

Capaciteit begeleiding en opvang arbeidsmigranten, expats en Oekraïners

De brede vragen die vanuit de maatschappij maar ook de regio op ons af komen vragen om een passend antwoord. In Best wonen naar schatting 3.500 arbeidsmigranten en expats. Daarnaast hebben wij nog een grote groep statushouders, Oekraïners en anderstaligen. Wij streven naar een inclusieve samenleving, waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt om mee te doen en bij te dragen. In de afgelopen tijd bleek dat nu meer aandacht nodig is. Om mensen echt te betrekken bij de samenleving is het nodig om in gesprek te gaan en zodat een goede integratie mogelijk is. Naast overzicht, willen we ook meer concrete acties. Voor een periode van twee jaar is capaciteit noodzakelijk.

Bedrijventerreinen

Het bedrijventerrein 't Zand behaalde in februari 2023 het KVO (Keurmerk Veilig Ondernemen). In kwartaal 4 van 2023 / kwartaal 1 van 2024 zetten we het KVO traject in gang voor bedrijventerreinen Breeven en Heide. Samen met ondernemers, politie en veiligheidsregio blijven we ons inzetten om de veiligheid op onze bedrijventerreinen te verbeteren en de criminaliteit te verlagen (zie ook hoofdstuk 6, Economie). De samenwerking met onze ondernemers en ketenpartners is hierin een must. De andere doelen zijn:

- Het stimuleren van de samenwerking tussen overheid en ondernemers
- Thema veiligheid op onze terreinen belangrijk laten blijven
- Criminaliteit en ondermijning (afname van gevoel van veiligheid) aanpakken.

Dit willen we onder andere bereiken door het organiseren van een veiligheidsdag in de week van de veiligheid. Dit valt in oktober 2023 (in samenwerking met de regio). Na deze veiligheidsdag bekijken we of we dit vanaf 2024 structureel terug kunnen laten komen. De bedrijventerreinen worden zo onaantrekkelijk voor ondermijnende activiteiten zoals de productie en opslag van hennep en synthetische drugs en andere vormen van criminaliteit.

A en B evenementen

We gaan door met de veiligheidsadvisering bij de aanvraag of organisatie van A en B evenementen om veiligheid te verbeteren. De risico's bij A (kleinere) maar met name B (middelgrote) evenementen of activiteiten zijn relatief groot. Door goede voorlichting en begeleiding bij de aanvraag van een vergunning verkleinen de risico's bij dit soort evenementen. Daarnaast behoort een cursus "schrijven van een goed Veiligheidsplan" voor organisatoren van met name de B evenementen tot de mogelijkheden.

Ondermijning

Het Bestuurlijk Overleg Ondermijning De Kempen werkt met een programmatische aanpak op ondermijning. Ook in 2024 zijn we verplicht capaciteit te leveren aan alle thema's of samenwerkingsverbanden op lokaal- en (sub)regionaal niveau. Daarom is het nodig om geld voor langere tijd in te zetten. Ook worden de eisen voor een weerbare overheid steeds groter en neemt de druk op bestuurders en ambtenaren toe.

Bests Lokaal Informatie Knooppunt (BLIK)

In 2024 maken we het informatiepunt in Best professioneler. In het BLIK verzamelen en beoordelen we alle meldingen (meld misdaad anoniem), zoals signalen van fraude of ondermijning en ernstige zorgsignalen centraal. Het is een samenwerkingsverband tussen zorg, welzijn, toezicht en veiligheid. Deze activiteiten vinden, vooralsnog, plaats binnen de bestaande middelen.

Uitbreiding Boa capaciteit

In 2024 of eerder is het nodig om een extra Boa voor toezicht en handhaving aan te nemen. De huidige capaciteit hiervoor is niet voldoende. Gelet op de complexiteit van inzet in relatie tot de maatschappelijke ontwikkeling is meer nodig. De zichtbaarheid van de Boa's is op dit moment beneden het gewenste niveau. In vergelijking met andere soortgelijke gemeenten is de sterkte van het aantal Boa's in Best lager.

Verkeer en openbare ruimte

Sinds een aantal jaar zetten we in de regio in op economische groei en verstedelijking. Deze schaa sprong is nodig om de internationale positie van de Brainportregio te behouden en te versterken. Extra investeringen in woningen, arbeidsplaatsen, bereikbaarheid en leefomgeving zijn daarbij nodig.

Mobiliteitstransitie; anders omgaan met mobiliteit

Om de Brainportregio bereikbaar te houden is het nodig om anders om te gaan met mobiliteit: de zogenaamde mobiliteitstransitie. Met Rijk en provincie zetten we in op het gebruik van andere vervoerswijzen dan de auto.

Brainport Bid

Eind 2022 maakte de regio met het Rijk afspraken voor financiële bijdragen aan een aantal strategische projecten in onze regio. Deze projecten zijn een belangrijk onderdeel voor de schaa sprong die de Brainportregio verwacht. Dit noemen we de Brainport Bid. Rijk, provincie, bedrijfsleven en de regio-gemeenten dragen ieder financieel bij. Voor de korte termijn zetten zij in op het maatregelenpakket voor de Randweg A2, waar onder andere een pakket van doorfietsroutes en een netwerk van mobiliteitshubs onder vallen. Daarnaast vallen onder dit bid diverse mobiliteitsprojecten waaronder de verbreding van de A58 tussen Tilburg en Eindhoven en investeringen in Eindhoven CS.

(Door)fietsroutes

Het versterken van het netwerk van snelle (door)fietsroutes is een belangrijk onderdeel van het korte termijnmaatregelenpakket Randweg A2, die direct bijdraagt aan de mobiliteitstransitie. De gemeente Best werkt aan de F2 (Den Bosch - Eindhoven), F58 (Tilburg - Eindhoven - Laarbeek) en het fietspad Pendelroute. De komende jaren leveren we deze fietsverbindingen in delen op. De Beatrixbrug vormt een belangrijk onderdeel van de regionale fietsverbindingen. Deze brug koppelt de F58 en de Slowlane aan elkaar. We onderzoeken nu wat er richting de toekomst nodig is en wat het gaat kosten.

Mobiliteitshubs

De regio zet in op een netwerk van regionale mobiliteitshubs. Dit zijn herkenbare, fijne overstaplocaties aan de rand van de steden. Twee regionale mobiliteitshubs liggen in of vlakbij Best, namelijk de hub A58 en de hub A2 noord. De komende periode wordt duidelijk of en op welke locatie deze hubs kunnen landen en wat daarbij noodzakelijk is aan nieuwe infrastructuur. Voor de hub A58 ligt hier een directe link met de Erica/aansluiting Best op de A58. In 2024 vindt voor beide hubs de nadere uitwerking plaats.

Mobiliteitsopgave station Best

Het station is een belangrijke schakel in het OV-netwerk en het netwerk van mobiliteitshubs voor de noordwestrand van de regio Eindhoven. Een goede verbinding met de rest van het netwerk, zoals bijvoorbeeld de bundeling van OV-lijnen onder de noemer Brainportlijn zijn nodig. Gezamenlijk met vervoerspartijen onderzoeken we wat mogelijk en wenselijk is voor het stationsgebied, zodat duidelijk wordt wat dit concreet betekent voor de aanpassing van dit gebied.

Programma Duurzame Mobiliteit

De forse regionale woningbouwopgave en de regionale mobiliteitsontwikkelingen hebben een forse impact op het Best(s)e mobiliteitssysteem. In 2024 voeren we een onderzoek uit naar de impact van deze ontwikkelingen. Met het onderzoeken willen we ook verder inzicht in de mogelijke keuzes die zich daarbij lokaal voordoen. Op deze manier kunnen naar de regio ook actief uitdragen, waar we voor staan.

Ambtelijke capaciteit

Binnen onze organisatie zijn er niet genoeg medewerkers met kennis op gebied van mobiliteit om actief en kwalitatief aan de slag gaan met de regionale en lokale ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen. Denk hierbij aan de Schaalsprong Brainport en het stationsgebied.

Uitbreiding bebouwde omgeving

Vanwege de realisatie van nieuwe woonwijken breidt het te beheren en te onderhouden gebied de komende jaren steeds verder uit. Best groeit. Deze uitbreiding heeft consequenties voor het te beheren aantal vierkante meters openbare ruimte, het aantal objecten en voorzieningen. Om het beheer en onderhoud van het gebied op het gewenste niveau te houden is kwalitatieve en voldoende capaciteit noodzakelijk.

Economie

Hieronder leest u onze ambities op economisch gebied en hoe we daarvoor gaan zorgen.

1. Behouden en bevorderen van de werkgelegenheidsfunctie, inclusief de duurzame economische vitaliteit van ons buitengebied.
2. Het toekomstbestendig maken van de winkel- en voorzieningenstructuur. Dit betekent voor een aantal winkellocaties een overgang van een 'centrum voor boodschappen naar een centrum voor winkelen en verblijf'. Winkel, woningen, horeca, baliefuncties, weekmarkt en ateliers zorgen samen voor een complete entourage. Evenementen kunnen dit versterken.
3. We leveren een bijdrage in het doorontwikkelen van Zuidoost-Brabant tot een technologische en economische top regio van wereldformaat. Het gaat hierbij om economische groei die omdat deze in goede banen wordt geleid, een bijdrage levert aan het welzijn van onze inwoners.

Hoe doen we dit?

Om de ambities waar te maken, gaan we aan de slag met de volgende items.

Plan van aanpak stichting parkmanagement 'T Zand

We stellen we een Plan van aanpak op, gericht op de oprichting van een stichting parkmanagement 'T Zand. Het KVO certificaat is behaald. We gaan aan de slag met opgave van toekomstbestendige bedrijventerreinen aan de hand van de thema's veiligheid, verduurzaming, vergroening en de toegankelijkheid.

Gebiedsvisie Breeven

We stellen de gebiedsvisie Breeven op. Dit doen we in het kader van de regionale bestempeling van het bedrijventerrein Breeven als kansengebied voor de Brainportregio. Maar ook in het kader van het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor vastgoedeigenaren op Breeven. We stellen op basis van verschillende uitdagingen een visie op.

Lokale visie retail

We stellen samen met BRO een lokale visie retail op en maken een lokale uitwerking voor de detailhandelvisie. Hierbij stellen we kaders voor de huidige ontwikkelingen op het gebied van detailhandel.

Ondernemersbijeenkomsten verstigingsklimaat

We organiseren ondernemersbijeenkomsten gericht op het versterken van het vestigingsklimaat. In het Stedelijk Gebied Eindhoven werken we samen aan het versterken van het vestigingsklimaat voor het lokaal MKB, voor de verzorgende economie, voor de HTSM sector en voor kansrijke sectoren. Om ondernemers zo goed mogelijk te ondersteunen, organiseren we bijeenkomsten. Dit doen we om de ontwikkelingen op bedrijventerreinen te presenteren en om de aansluiting te behouden met de behoefte van ondernemers en investeerders hier in Best.

Uitvoering van Groenontwikkelplan Bedrijventerreinen

We starten met de uitvoering van het Groenontwikkelplan Bedrijventerreinen. In 2023 rondde we het Groenontwikkelplan Bedrijventerreinen af. In navolging van het ontwikkelplan starten we in 2024 met de uitvoering.

Sociaal domein

Adviesraad Sociaal Domein

We werken ook in 2024 in nauw samen met de Adviesraad Sociaal Domein. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies in verbinding met de burgers van Best. Zij willen de knelpunten vanuit de leefwereld van de inwoners aan het licht brengen. In 2024 verkennen we hoe de Adviesraad nog een nadrukkelijker rol kan krijgen bij beleidsvorming.

Participatie

Als gemeente vinden we het belangrijk dat ieder kind gezond, kansrijk en veilig op kan groeien in Best. Daar hoort ook jongerenparticipatie bij. Voor de basisschoolleeftijd richtten we een Jeugdraad op. We willen jongeren meer betrekken bij maatschappelijke thema's; een structurele dialoog tussen gemeenten en jongeren is het doel.

Vergrijzing

De vergrijzing is een groot maatschappelijk vraagstuk waar we ook in Best mee te maken hebben. Over een paar jaar is één derde van alle Bestenaren 65plus en het aantal 75plussers in Best verdubbeld. Ze blijven veel langer zelfstandig wonen. Ook het aantal mensen met dementie stijgt de komende jaren. Die zullen moeten worden ondersteund en verzorgd. Voornamelijk thuis, want er is te weinig verpleeghuiszorg. Vanwege problemen met enorme wachtlijsten in de zorg komen er meer taken bij de gemeente en bij de mensen zelf te liggen. Daarom gaan we nauwer samenwerken met corporaties, welzijnsinstellingen, vrijwilligersorganisaties zoals SeniorenRaadBest en zorgorganisaties.

Kansen voor jeugd

We leggen een basis voor laagdrempelige ondersteuning voor jeugdigen en ouders met als doel gezond, kansrijk en veilig opgroeien in Best. In 2024 investeren we in het monitoren en verankeren van de nieuwe werkwijze tussen partners voor 0-4 jarigen. En daarbij de verbinding tussen het basisteam en het Ondersteuningsteam Bestwijzer. Jeugdverpleegkundigen, schoolmaatschappelijk werkers en leerplichtambtenaren hebben aandacht voor zorg voor leerlingen met een risico op schoolverzuim, waardoor problematiek vroegtijdig in beeld komt. In 2024 onderzoeken we verder hoe de inzet van het koppel schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundige op de scholen financieel kan worden geborgd. Dit is mede afhankelijk van de uitkomsten van het evaluatieonderzoek en de eventueel voorgestelde nieuwe werkwijze.

In 2024 is er in het bijzonder aandacht voor de volgende onderdelen:

Jongerenwerk

Jongerenwerk heeft een belangrijke brugfunctie om niet alleen over jongeren maar ook mét jongeren te praten over hun behoeftes en wat er verder bij hen speelt. Naast het georganiseerde jeugdwerk vanuit activiteitencentrum Todo, zetten we in 2024 in om op zoek te gaan naar jongeren die hangen op de hangplekken en de verbinding met hen aan te gaan. Vanuit de verbinding gaan we werken om het activiteitenaanbod van Todo onder de aandacht te brengen. Met als doel het voorkomen van risicogedrag of contact met handhaving. Uiteindelijk moet dit ook bijdragen aan het vertalen van de behoeften en wensen van jongeren in het beleid.

Jongeren in de publieke ruimte

In 2024 oriënteren wij ons op speciaal ingerichte plekken waar jongeren rond kunnen hangen. Dit voorkomt dat jongeren op plekken verblijven waar ze anderen tot last zijn. De hangplekken realiseren we met jongerenwerk. Dit doen we om zoveel mogelijk te voldoen aan de behoeften van de jongeren.

Jongeren en veiligheid

Het proactief de verbinding zoeken met de partners uit de zorg- en veiligheidsketen gaat door in 2024. De scholen, jongerenwerkers, gemeente en politie weten elkaar in de uitvoering te vinden, maar er is ruimte voor een gezamenlijk beleid en het meer planmatig aanpakken van problemen. Zo denken we na over een systeem waar de casuïstiek planmatig kan worden opgepakt en monitoring kan plaats vinden. We doen dit samen en is terug te vinden in het uitvoeringsplan Veiligheid.

Passende jeugdhulp dichtbij huis

In 2024 blijven we voorrang geven aan het versterken van de verbinding tussen basisvoorzieningen, preventie en gespecialiseerde jeugdhulp. In 2022 bekrachtigde het college dit en gaven we vorm in de Governance Samen voor Jeugd, de transformatie-agenda en toepassing van de multi-aanpak.

In 2023 wordt de Regiovisie Samen voor Jeugd in de colleges vastgesteld, en wordt landelijk de Hervormingsagenda vastgesteld. Met deze ontwikkelingen zorgen we samen met zorgaanbieders en andere sociale partners voor de gewenste doorontwikkeling.

De financiële risico's bij jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn in 2023 nog steeds aanwezig en hebben mogelijk effect in 2024. Ook zijn de wachtlijsten nog lang. Eind 2022 stopte het verscherpt toezicht op de jeugdhulpregio door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Wel wordt Jeugdbescherming Brabant in 2023 nog gevolgd via intensief toezicht, om borging van ingezette maatregelen te kunnen blijven volgen. Dit loopt door in 2024.

We zien ook dat de druk op het Ondersteuningsteam Bestwijzer (OTB) groter wordt. In 2024 zetten we in op doorontwikkeling van het OTB. Dit ligt in lijn met de richtingen uit de Hervormingsagenda. Mogelijk leidt de uitkomst van het onderzoek doorontwikkeling OTB tot een aanvraag naar extra middelen voor 2025.

Huisvesting voor de IKC's

In de huisvestingsagenda van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) staan drie huisvestingsopgaven:

IKC De Zevensprong

- In de loop van 2023 hopen we het werk te kunnen gunnen, waarna we kunnen starten met de uitvoering. In de vergadering van 20 maart 2023 stelde de Raad een aanvullend krediet (totale investering 10,6 miljoen) beschikbaar voor het realiseren van dit project. Met betrekking tot de begroting van 2024 en de uitvoering van de bouwprojecten zijn we vooral bezorgd over de sterke stijging van de bouwkosten.

Nieuwe school Aarlesche Erven

- Het Rijk gaf toestemming voor een nieuwe basisschool in Aarlesche Erven. Op tijd starten met de bouw van de school is van belang voor de (op)bouw en woonkwaliteit van de wijk. Dit vergroot de aantrekkingskracht van de wijk en is goed voor de snelheid van de bouw van de woningen. We zijn nu bij de ontwerpfase. Het schoolbestuur (bouwheer) werkt met een stuurgroep en projectgroepen om het project uit te voeren. Inmiddels is het definitieve ontwerp klaar en in mei 2023 vindt de aanbesteding van het bouwproject plaats. We verwachten in januari 2024 te kunnen starten met de bouwwerkzaamheden. Ook hierbij hebben we zorgen over de te verwachte sterke stijging van de bouwkosten. In het vierde kwartaal 2023 vragen we de Raad het hiervoor nodige geld beschikbaar te stellen. De raad maakte een financiële reservering tot een bedrag van maximaal 10 miljoen euro.

IKC Bricks (onderzoek MFA)

- De basisschool Bricks bestaat al even. Vanwege de hoge leeftijd van het gebouw namen we in het IHP op dat we een afweging maken of deze school in aanmerking komt voor renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw. Daarbij kijken we ook naar de omgeving. Dit project zit nog in de opstartfase. Sinds het vierde kwartaal van 2022 is adviesbureau betrokken. We keken naar de omvang van het project. We doen (haalbaarheids)onderzoek naar de mogelijkheden om deze onderwijsvoorziening uit te breiden naar een multifunctionele accommodatie (MFA), passend bij behoeften binnen deze wijk. In de loop van 2023 hopen we meer inzicht te krijgen in de resultaten van dit project. De inwoners worden in ieder geval betrokken bij de verdere uitwerking. De raad

praten we in de loop van 2023 bij over de bestemmingsmogelijkheden van Bricks. Dit op basis van de onderzoeksresultaten. De hoogte van financiering hangt samen met de resultaten van het onderzoek. Een wijziging voor de huisvestingsplannen heeft financiële gevolgen.

Daarnaast staan nog enkele projecten op de planning die we graag willen oppakken indien hiervoor geld beschikbaar is:

- Nieuwe gym - accommodatie wijk Dijkstraten / Aarlesche Erven (financiële vertaling volgt nadat de locatie bekend is)
- Dakrenovatie Heerbeek College in verband met verduurzamingsoperatie

In 2023 actualiseren we het IHP onderwijs. Het IHP heeft puur betrekking op onderwijs gerelateerde zaken.

Ook het leerlingenvervoer krijgt in het komende jaar weer de nodige aandacht. Er staat een nieuwe verordening met bijpassende beleidsregels te implementeren in de uitvoering. Wij zoeken daarbij, waar mogelijk, de afstemming met de ouders en leerlingen en onze partners op. Daarnaast onderzoeken we of het uitbesteden van de intake- en indicatiefase en de dagelijkse mutatiwerkzaamheden bij een gespecialiseerd bedrijf voor ons een positief effect kan hebben.

Participatiewet

In 2023 legden we de focus meer op de inwoners met een bijstandsuitkering. Zij die verder van de arbeidsmarkt staan, kwetsbare jongeren en op nieuwkomers. Deze lijn zetten we voort. De bijdrage voor de WSD (sociaal werkbedrijf) is niet meer gekoppeld aan de SiSa verantwoording. Het Rijk neemt het mee in de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit houdt in dat een nieuwe systematiek voor de berekening van de bijdrage van de WSD gehanteerd wordt. De extra lasten vanwege de nieuwe kostenverdeling, dekken we uit de uitkering uit het Gemeentefonds. We werken met de WSD nauw samen in het lokaal actieplan WSD 2022-2025. De ontwikkelthema's 'Werkdiagnose' en 'Administratief proces' zijn volop in uitvoering. Met het ontwikkelthema 'Ketensamenwerking' is een start gemaakt. Binnenkort starten we met het ontwikkelthema 'Aanpak jongeren'.

Voor minimabeleid en schuldhulpverlening gaan we door met onze integrale werkwijze gericht op het bereiken van inwoners via preventie, vroegsignalering (schuldhulpverlening) en het bieden van maatwerking.

Laaggeletterdheid

In Best is de laaggeletterdheid hoger dan in de omringende gemeenten. De gemeente Best heeft een percentage van 12% laaggeletterden, terwijl de arbeidsregio Zuidoost-Brabant, een percentage van 8% heeft. Laaggeletterdheid heeft betrekking op meer dan alleen lezen en schrijven; het kan ook gaan om rekenen of omgaan met de computer. Laaggeletterdheid raakt alle aspecten van het leven. Één van de belangrijkste aspecten is dat er een grotere afstand tot de arbeidsmarkt bestaat bij laaggeletterden. Het begint bij het moeilijker vinden van een baan, en het leidt ook tot het moeilijker behouden of vasthouden van werk op de lange termijn.

Vanaf 2024 hebben gemeenten de opdracht van het Rijk om de regie op laaggeletterdheid te voeren. Hiervoor is een met elkaar communicerend en verbindend netwerk nodig met van alle partijen in de gemeente en de regio die zich bezighouden met laaggeletterdheid. Daarvoor is een taalnetwerkcoördinator noodzakelijk. Deze coördinator zal zich toelagen op het verder opbouwen, uitbreiden en aanjagen van het bestaande netwerk op dit gebied.

Burgemeester Oirschot heeft eenzelfde taak als gemeente Best om de laaggeletterdheid aan te pakken. Oirschot en Best hebben besloten hierin samen op te trekken. In 2024 is de bedoeling om een taalnetwerkcoördinator aan te stellen zijn die werkzaam zal zijn voor beide gemeenten. De taalnetwerkcoördinator wordt samen betaald met Oirschot.

Nieuwkomers en inburgering

Er is een grote behoefte aan een gestructureerde inzet voor nieuwkomers. Deze behoefte komt vanuit de doelgroep zelf, onze welzijns- en zorgpartners en in beperkte mate vanuit werkgevers. De adviseur is een facilitator die signalen ophaalt vanuit de doelgroep en dit de bij de gemeente naar binnen brengt. Hij of zij zorgt er dan ook voor dat het bij de beleidsmedewerker terecht komt om uitvoering op deze domeinen te herijken. Een adviseur met een specialisme in arbeidsmigratie draagt bij aan de doorontwikkeling op het gebied van zorg, veiligheid, wijkontwikkeling en participatie.

Daarnaast werken we verder aan de huisvesting van statushouders en Oekraïners. Het is inmiddels duidelijk dat de laatste groep zich voor een groot gedeelte ook langdurig vestigt in Best. Het is daarom belangrijk om zoveel mogelijk in te zetten op een optimale duurzame integratie en mogelijkheden tot participatie. Het benutten van het arbeidspotentieel krijgt hierbij ook extra aandacht. Hiervoor is structureel een adviseur nieuwkomers nodig.

Wmo

In 2024 vindt de volgende stap van de doordecentralisatie Beschermd Wonen plaats. Gemeenten worden dan ook zelf financieel verantwoordelijk in plaats van de centrumgemeente. In onze regio Zuidoost-Brabant is bestuurlijk afgesproken dat de huidige afspraken nog minimaal drie jaar worden voortgezet. Dat geeft de gemeenten de tijd om een nieuwe governancestructuur op te zetten en om de processen en procedures goed te kunnen implementeren. Dit vraagt ook om een andere inzet op het snijvlak van zorg- en veiligheid.

Om de doelgroep zo goed mogelijk van dienst te zijn worden in de (aan)loop en van 2024 preventieve/algemene voorzieningen ontwikkeld in de gemeente Best om op deze manier een optimale overgang naar maatwerkvoorzieningen maatschappelijke opvang en beschermd wonen te realiseren. Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Naast de ontwikkeling rond Beschermd Wonen wordt ook het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis' in onze regio voorbereid. Voor beide programma's zijn de financiële consequenties nog niet volledig in beeld.

In 2024 ontwikkelen we ook de sociale basis in Best verder door. Ook implementeren we de plannen uit de voorbereiding van 2023 (project versterking sociale basis) in samenwerking met de ketenpartners. Op deze manier kunnen we inwoners nog beter van dienst zijn wanneer zij contact zoeken met een dienst binnen Bestwijzer. Ook kijken we wat er beter kan en wat ontbreekt er in het aanbod.

In 2024 verwachten we een trend waarin de kostprijs van producten en diensten via de Wmo sterk hoger wordt. Deze trend was ook zichtbaar in 2023 bij de nieuwe tarieven van huishoudelijke hulp. De verwachting is dat dit bij alle diensten en producten doorzet in 2024. Gedeeltelijk ligt hierbij de oorzaak in de inflatie, maar ook in de verhoging van de grondstofprijzen (met name bij woningaanpassingen en hulpmiddelen) en loonkosten. In dit kader hebben we oog voor de ontwikkelingen rondom rechterlijke uitspraken en de maatschappelijke en financiële gevolgen in het kader van hulp bij het huishouden.

Onderzoek subsidiemogelijkheden

Het sociaal domein, de economie en de cultuursector investeren veel in ontwikkeling. Voor veel projecten is het mogelijk om subsidie aan te vragen. Dit vraagt om focus, kennis en kunde om deze op de juiste manier aan te vragen en te borgen in de organisatie. Momenteel maken wij nog onvoldoende gebruik van de beschikbare subsidies beschikbaar zijn. Wij benaderen hiervoor een gespecialiseerd bureau voor advies.

Cultuur, sport, recreatie & vrije tijd

Erfgoedvisie

Een erfgoedvisie voor Best biedt kaders voor het behoud en de instandhouding van cultuurhistorisch waardevolle objecten en structuren, met als doel het borgen en verbeteren van het gemeentelijk erfgoed. Best heeft nu geen erfgoedvisie. De erfgoedvisie stellen we op in samenspraak met stakeholders, zoals erfgoedvereniging Dye van Best en inwoners van de gemeente Best.

Een actuele erfgoedvisie is noodzakelijk om een gemotiveerde keuze te maken welke lijn we inzetten bij de bescherming van monumentale waarden in Best. Denk aan welke panden prioriteit hebben in de aanwijzing en welke panden mogelijk afvallen. De potentiële monumentenlijst omvat meer dan 250 panden in Best die mogelijk wel cultuurhistorische waarden, maar nog geen juridische bescherming hebben. Momenteel wijzen we van deze lijst per jaar vijf gemeentelijke monumenten aan. Met de erfgoedvisie kunnen we sneller doorpakken en de aanwezige cultuurhistorische waarden die voor onze gemeente belangrijk zijn een juridische bescherming bieden. Het traject kan op deze manier duidelijker worden. De expertise voor het opstellen van het beleid is niet in huis.

Sport en Recreatie

Cruyff court

We zijn blij met de realisatie van het Cruyff court in onze gemeente. Daarnaast hechten we veel waarde aan het (deels) faciliteren van de sportverenigingen in het kader van de opgave voor verduurzaming en de energiekosten waar zij mee geconfronteerd worden.

Verduurzaming sportcomplexen

Daar waar er sprake is van gemeentelijk vastgoed zetten wij in goed overleg in op verduurzaming. Want met de stijgende energielasten is het voor sportverenigingen steeds lastiger om hun maatschappelijke functie uit te kunnen oefenen. Zo is de gemeente eigenaar van de kleedlokalen en ook de oude cv-ketels zijn aan vervanging toe. Door nu te kiezen voor een duurzame oplossing van deze verouderde cv-ketels kunnen de energielasten voor de verenigingen betaalbaar blijven. Er is een investeringsbedrag van € 1.500.000 gereserveerd voor dit doel.

De Dolfijn: veiligheid

Om het aantal (veiligheids)incidenten terug te dringen, nemen we in overleg met de politie fysieke maatregelen. We zetten in op aanscherping van toezicht, toegangscontrole en kassasystemen. Daarnaast zetten we in op een beveiligingsdienst op drukke uren. De lasten van de veiligheidsmaatregelen worden gedekt met het aanpassen van de entreprijzen voor het zwembad.

Recreatie

Wij zetten in op een sterke vrijetijdseconomie; horeca, evenementen en nog veel meer. Een faciliteit als Todo zou daar ook onderdeel vanuit maken. We gaan in overleg met de cultuursector om de mogelijkheden te verkennen.

Cultuur en voorzieningen

Economisch maakt onze regio een grote sprong, de uitdaging is om de voorzieningen en evenementen te laten meegroeien. We vinden het belangrijk dat alle inwoners hiervan kunnen profiteren zodat de verschillen in de brede welvaart niet verder toenemen. Doel is ook ontmoeting te ondersteunen tussen verschillende groepen mensen. Denk aan praktisch en theoretisch opgeleid, lokale inwoners en internationals, gemeenschappen in Best in een sterk groeiende en internationaliserende regio.

Wij willen en moeten vanuit een gedeelde, gemeentelijke visie regie voeren op de realisatie, exploitatie en zo nodig, verduurzaming van onze gemeentelijke, maatschappelijke voorzieningen. Aan de voorkant vraagt dit als eerste om een integrale afweging. Enkel op deze manier kunnen we een

toekomstbestendig voorzieningenniveau voor onze inwoners behouden. Dit is alleen mogelijk planmatig, in goede samenwerking intern, met onze externe partners, ondernemers en bedrijfsleven. De opgave die er ligt kan niet worden belegd; integrale advisering maar zeker ook projectleiding is een belangrijk aspect van deze rol. De benodigde capaciteit is er niet.

Culturele activiteiten zijn bij uitstek de plekken waar alle inwoners van onze regio elkaar gelijkwaardig en ongedwongen ontmoeten. Ontmoeting is belangrijk en ligt aan de basis van ons welzijn. Het vermindert eenzaamheid en stimuleert sociale samenhang. Daarom blijven we ook inzetten op laagdrempelig cultuuraanbod voor al onze inwoners door middel van community art. Hierbij koppelen we jonge kunstenaars en designers aan sociale uitdagingen in de wijk om tot nieuwe inzichten, oplossingen en verbindingen te komen. Door middel van de verbinding tussen binnenschool- en buitenschools cultuuraanbod proberen we ook alle kinderen te laten kennismaken met cultuur. Waarna zij zelf door middel van een cultuureducatie subsidie zich verder kunnen ontplooien op het gebied van muziek, dans, film of theater.

Duurzaamheid en milieu

We willen de snelheid of omvang van opwarming van de aarde beperken, dit noemen we klimaatmitigatie. Je kunt hierbij denken aan minder uitstoot van broeikasgassen door energiebesparing, duurzame energie opwek (elektriciteit en warmte) en hergebruik van materialen. Daarnaast zijn we ook bezig om ons aan te passen aan een veranderend klimaat, dit noemen we klimaatadaptatie. In onze plannen denken we dan ook na over onderwerpen als wateroverlast, droogte, hittestress en biodiversiteit.

Klimaatmitigatie

De doelen van Best voor de energietransitie komen uit Europese en landelijke afspraken, waaronder het Klimaatakkoord. Deze doelen gaan over vermindering uitstoot broeikasgassen en verhoging van het aandeel van Duurzame Energie (DE) in het totale verbruik. Om de doelen te bereiken is het volgende nodig:

- Energie besparen
- Duurzame elektriciteit opwekken
- Warmte transitie

Energie besparen

We maken gebruik van het toegekende Rijksbedrag van afgerond €1.600.000 (die uiterlijk 2027 geheel besteed moet zijn) om de ambtelijke capaciteit aan te laten sluiten bij de duurzaamheidsopgaven. We zetten in 2024 op een online energieloket voor inwoners en bedrijven, de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed en de inzet van energiecoaches (dekking vanuit het Rijk) voor quick wins voor besparing en aanpak van energiearmoede bij inwoners.

Om isoleren bij onze inwoners te stimuleren neem Best deel aan het regionaal project De Groene Zone Isoleren. Voor het project De Groene Zone Isoleren vroegen we geld aan om de energiescans te financieren. Op basis van die scans kunnen inwoners een keuze maken in de isolatiemaatregelen.

Duurzame elektriciteit opwekken

Naast besparen, moet er ook meer duurzame energie worden opgewekt. Zowel kleinschalig voor inwoners als grootschalig voor bedrijven. Om energieopwekking bij inwoners te aan te moedigen werken we aan een vervolg op het project De Groene Zone Zonnepanelen. Daarnaast wordt een actualisatie opgestart van het Afwegingskader duurzame energieopwekking Buitengebied (eind 2023, begin 2024).

Warmte transitie

Het doel van de warmte transitie is aardgasvrij te worden voor CO₂ besparing. Als eerste stap stelde de raad de Transitievisie Warmte (TVW) vast. Als tweede stap deden we verder onderzoek en analyse naar de wijken die vastgelegd staan in de Wijkpaspoorten. In de volgende fase onderzoeken we de haalbaarheid van een collectieve warmtevoorziening in Naastenbest-Midden, Wilhelminadorp en een project in Heivelden. Meerdere bronnen onderzoeken we, zoals geothermie en aquathermie. In 2024 komen de resultaten van een quickscan aquathermie in het Wilhelminakanaal beschikbaar. Hiervoor maken we gebruik van geld van het Rijk.

Regionale Energiestrategie (RES)

Naar verwachting wordt medio 2024 de RES 2.0 vastgesteld. In Best lopen meerdere plannen voor grootschalige opwek die bijdragen aan dit doel. Deze plannen bevinden zich in verschillende stadia van ontwikkeling en procedure. De gemeente stuurt hierbij op het halen van het kwaliteitsniveau dat is vastgelegd in het beleid. De ambtelijke inzet past binnen de (aangevraagde) bezetting. De kosten voor begeleiding van het plan worden verhaald op de initiatiefnemer.

Gemeente Best besloot om de gronden langs grootschalige infrastructuur te benutten (no-regret locaties). In samenspraak met MRE en Rijkswaterstaat trekt Best het project Opwek Energie op

Rijksgronden (OER) voor de A2, A50 en A58. Hiervoor starten we in 2024 eerst een onderzoek naar kansen en mogelijkheden voor projecten. De begeleiding vindt vooralsnog plaats met de (aangevraagde) bezetting. Meer is qua kosten en inzet voorafgaand aan de onderzoeksresultaten nog niet duidelijk.

Netwerkcapaciteit

Een knelpunt in de periode tot 2030 is het volle energienetwerk van Enexis voor (terug)levering van elektriciteit. In de tussentijd moet Enexis investeren om het netwerk aan te passen. De invloed van de gemeente is afstemmen, ondersteunen en (juridisch) mogelijk maken van de uitbreiding. Hiervoor is een nieuw bestemmingsplan/omgevingsplan nodig. Daarnaast stimuleert de gemeente initiatieven voor slimme koppelingen tussen grootschalige gebruikers en opwek en daarbij bij voorkeur in combinatie met opslag van energie.

Klimaatadaptatie

Periodes van langere droogte afgewisseld met hevigere regenval hebben gevolgen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Onze frequentie en de methode om bijvoorbeeld onze plantsoenen te onderhouden intensiveren. Wortels van bomen zoeken water sneller aan de oppervlakte wat schades aan verhardingen tot gevolg heeft. Rioleringsystemen worden aangepast om op de pieken bij regenval in te spelen. Dit vraagt dat wij vaker zullen overgaan tot het wegnemen van wortelgroei in fiets- en voetpaden, vaker zullen maaien en snoeien, meer moeten inspelen op stormschades in bomen. Deze extra inzet is nodig om te blijven voldoen aan onze normen schoon, heel en veilig in de openbare ruimte van Best.

Milieu

Geluid en lucht

We staan voor een geluidniveau en luchtkwaliteit passend bij een gezonde leefomgeving. We geven hierbij invulling aan de ambitieniveaus zoals die zijn opgenomen in de omgevingsvisie. Om dit te bereiken geven we uitvoering aan het aanvullingsbesluit Geluid (nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet), het Programma Geluid en het decentraal Uitvoeringsplan Luchtkwaliteit. De resultaten hiervan monitoren we jaarlijks.

Bij de uitvoering van deze plannen is de integrale afweging en samenhang met andere thema's zoals mobiliteit, stedenbouw, volkshuisvesting en duurzaamheid essentieel.

Bodem

Gemeenten krijgen met het inwerking treden van de Omgevingswet een aantal nieuwe taken en verantwoordelijkheden voor bodem. Deze taken en verantwoordelijkheden lagen tot nu toe bij de provincie. Het uitgangspunt is dat deze verschuiving budgetneutraal plaatsvindt. De Omgevingsdienst zorgt er voor dat op dit taakgebied voldoende expertise aanwezig is en blijft.

Afval en grondstoffen

In de afgelopen jaren namen we stappen om de hoeveelheid afval te verminderen en afvalstromen beter te scheiden. Ook de komende jaren zetten we verder in om doelstellingen te behalen. Samen met onze partners kijken we naar welke mogelijkheden er zijn om afvalinzameling en verwerking nog verder te optimaliseren. Op een aantal locaties vervangen we, volgens plan, ondergrondse containers. Ook voeren we een aantal kleine optimalisatiemaatregelen uit en starten we een pilot voor een circulair arbeidscentrum (CAC-dekking uit subsidie). In 2024 zetten we vervolgstappen in het onderzoek om op termijn te komen tot een nieuw contract met een afvalinzamelaar. Communicatie over het belang van goed afval scheiden om onze ambitie te realiseren schroeven we aan.

Ontwikkelingen en ambities

De Brainportregio, waar we met onze gemeente ook in zitten, groeit harder dan verwacht. De groeiende industrie en het feit dat het in de regio fijn wonen, werken en leven is, zorgen voor een forse ruimtelijke schaa sprong van de Brainportregio. Brainport ontwikkelt zich sneller dan verwacht tot de krachtigste motor van de Nederlandse economie. Keerzijde is dat dit ook in Best leidt tot verstedelijking, toename van mobiliteit, extra druk op de woningmarkt, meer belasting van het volle energiesysteem en de uitdaging van een goede leefkwaliteit. Tegelijkertijd is het belangrijk om een nieuwe balans in het buitengebied te vinden en de kwaliteit daarvan te verbeteren. Beide ontwikkelingen moeten in samenhang bijdragen aan brede welvaart van de regio en haar inwoners. Het faciliteren en lokaal inbedden van de regionale schaa sprong en de transitie van het landelijk gebied vereisen investeringen, zowel in uitvoeringsprojecten als in ambtelijke capaciteit.

Omgevingswet

Na een lang voorbereidingstraject en veel uitstel, treedt de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking. Hoewel het doel is om hiermee de dienstverlening op ruimtelijk gebied voor iedereen duidelijker en simpeler te maken is er nog een grote slag nodig om dit uiteindelijk te bereiken. Bij de opstart moet er méér geïnvesteerd worden om de dienstverlening op hetzelfde niveau te houden als nu het geval is. De extra benodigde formatie zetten we in waar deze het hardst nodig is. Ons doel in 2024 is om de basis op orde te krijgen en te houden zodat we onze inwoners zo goed mogelijk van dienst kunnen blijven zijn.

Wet kwaliteitsborging bouw

Tegelijkertijd met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging bouw in werking. Kortweg houdt dit in dat voor een groot aantal gebouwen en verbouwingen, zoals woningen en kleine bedrijfsgebouwen, door ons als gemeente geen technische bouwvergunningen meer verleend hoeven/kunnen worden. Dit heeft twee gevolgen:

- Om te voorkomen dat er ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden moeten we ons ruimtelijk deel (Omgevingsplan) heel goed op orde hebben en hierin indien nodig extra zaken regelen (zoals bouw- en sloopveiligheid). Hoewel de technische vergunningplicht vervalt, moeten wij in verreweg het merendeel van de gevallen wel een Omgevingsplanvergunning verlenen.
- Voor het technisch bouwdeel verschuift de werklust van vergunningverlening naar toezicht en handhaving. Op de beleidsmatig vastgestelde prioriteiten moet toezicht blijven plaatsvinden om te voorkomen dat (veiligheids)risico's en/of onomkeerbare gevolgen kunnen ontstaan.

Volkshuisvestingsprogramma

Als de actualisatie van de woonvisie 2017 in de vorm van het volkshuisvestingsprogramma 2023 is vastgesteld richten we ons in 2024 op de realisatie van de hierin gestelde doelen. We willen de in de Omgevingsvisie aangegeven ambitie in de komende jaren gaan realiseren, zodat Best zich verder ontwikkelt als een comfortabele en inclusieve woongemeente. In het volkshuisvestingsprogramma wordt naast voldoende passende en betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen, met name kleinere huishoudens, leefbare en gezonde wijken, duurzame woningen en woonomgeving, ook de focus gelegd op de zorgzame samenleving, zodat mensen uit verschillende aandachtsgroepen (langer) zelfstandig kunnen wonen met de juiste zorg en begeleiding.

Bij het volkshuisvestingsprogramma houden we ook rekening met de landelijke ontwikkelingen waarbij het Rijk steviger regie op wonen voert. Zowel op de kwantitatieve (regionale woondeals) als kwalitatieve (programma's in kader van Nationale Woon- en BouwAgenda) opgaven. Dit betekent onder andere dat 30% van de nieuwe woningen sociale huurwoningen worden en 2/3 van de nieuwbouw (inclusief de sociale huurwoningen) dient betaalbaar te zijn, dat wil zeggen < € 355.000. Bij de huidige voorbereidingen van het volkshuisvestingsprogramma blijkt dat hiervoor in (voor meerdere jaren) meer ambtelijk personeel nodig is.

Woningbouwopgave

In het verstedelijkingsakkoord SGE (juni 2022) staat de ambitie om tot 2030 3.500 woningen te bouwen. Tot 2040 staat de ambitie om 4.100 woningen te bouwen in Best. In het bestuursakkoord (juli 2022) is in aansluiting op de in 2020 vastgestelde programma versnellingsopgave aangegeven dat Best inzet op de realisatie van 300 woningen per jaar. Dit is op basis van de Woondeal 2019.

In 2022 is in de kaderbrief 2023 opgemerkt dat de afgelopen 3 jaar gemiddeld ruim 200 woningen gebouwd zijn. Met het oog op de actuele marktontwikkelingen (hoge bouwkosten en gestegen rentes) zal het realiseren van 200 woningen per jaar de komend tijd al de nodige inzet vragen. Zelfs met extra personeel is het niet haalbaar om 300 woningen per jaar te bouwen.

We zetten in op het minimaal laten bouwen van 1.765 woningen (2022 tot en met 2030), overeenkomstig de Regionale Woondeal Zuidoost-Brabant. En zetten door slimme, anticyclische planvorming de realisatie van de juiste woningbouwsegmenten, het beter in positie brengen van woningbouwcorporaties en het inzetten van sturingsinstrumenten in op de realisatie van meer woningen.

Stationsomgeving

Het project stationsomgeving is op stoom. Inmiddels doorlopen we het participatietraject en presenteert het stedenbouwkundig bureau in 2023 de plannen voor het stationsgebied. Daarna kan de raad beslissen. Er is een aantal (externe) specialistische adviseurs bij dit project betrokken. Hiervoor heeft de raad geld gereserveerd.

Deze adviseurs werken samen met een intern projectteam vanuit meerdere disciplines. De aanvraag voor financiële middelen voor deze kaderbrief gaat vooral over interne uren. Omdat het om een toekomstig investeringsproject gaat, moeten onze uren toegerekend worden aan het stationsgebied. Hier was geen rekening mee gehouden.

Boomgaard

In maart 2023 stelde de raad de Nota van Uitgangspunten voor deze ontwikkeling vast. Dit vormt de basis voor de verder uitwerking van dit woningbouwproject. We gaan een stedenbouwkundige visie opstellen die als basis dient voor de anterieure overeenkomst. Vervolgens vertalen we deze visie naar een stedenbouwkundig plan, dat weer als basis dient voor het ruimtelijk plan. In 2024 starten we met de ruimtelijke procedure.

Visie Dorpsplein

Voor de Visie Dorpsplein en omgeving moet een uitgebreid en zorgvuldig participatieproces worden doorlopen, uitgaande van het principe van co-creatie. Dit vraagt, net zoals bij de stationsomgeving om inhuur van specialistische kennis van een participatie bureau, een communicatiespecialist. Het gaat er om hoe we in het centrum om kunnen gaan met parkeren: kunnen we tot een evenwichtige parkeerbalans komen of komt er een heel ander visie op parkeren? Dit vraagt om nader onderzoek.

Gebiedsgericht programma buitengebied: ontwikkelperspectief "rafelranden"

In het kader van de Omgevingswet bereiden we voor het buitengebied een gebiedsgericht programma in. Onderdeel hiervan is het vastleggen van het ontwikkelperspectief van het in de Omgevingsvisie aangewezen gebied voor dorpsuitbreiding (de "rafelranden" van de uitleglocaties Aarlesche Erven en Steegsche Velden). We zien daar kansen voor woningbouw als onderdeel van een landschappelijk-stedenbouwkundige afronding van de bebouwde kom. Op basis van het visiedocument - dat juridisch gezien noodzakelijk is als ruimtelijke onderbouwing - kunnen we vanaf 2024 meewerken aan passende initiatieven.

Flexwonen

Op basis van het beleidsakkoord geven we in 2024 invulling aan flexwonen waar het een aanvulling vormt op reguliere woningbouw.

Verduurzamen sociale woningvoorraad

Op basis van de nationale prestatieafspraken (met VNG en Aedes) spraken we voor de sociale woningvoorraad af dat na 2028 geen sociale woningen meer zijn met een E, F en G label.

In de prestatieafspraken leggen we op de aanpak van dit gespikkeld bezit een belangrijke focus.

Van Gogh Nationaal Park

In de loop van 2023 volgt een nieuwe meerjarige samenwerkingsovereenkomst voor de netwerkorganisatie Van Gogh Nationaal Park. We zetten erop in om strategisch partner te blijven én binnen de gemeentelijke samenwerking Stedelijk Gebied Eindhoven. En aan de hand van het Masterplan Van Gogh Nationaal Park op tactisch niveau verder te werken aan de opgaven om het landschap, de woonomgeving, het vestigingsklimaat en de vrije tijdssector te versterken met een gezamenlijke agenda. Dit geldt voor water, groen en gezondheid. De samenwerking biedt aanvullende kansen voor kwaliteit, profilering en cofinanciering van uitvoeringsprojecten.

Uitvoering Structuurvisie buitengebied

Het uitvoeringsdeel van de Structuurvisie buitengebied richten we in de loop van 2023 in als een programma binnen de Omgevingsvisie (zie ook het kopje 'Gebiedsgericht programma buitengebied'). Hiermee zetten we in op programmatische aanpak van uitvoeringsprojecten. Van belang is dat de gemeente de verplichting nakomt om vanuit provinciaal beleid al gerealiseerde stedelijke ontwikkelingen te compenseren met investeringen in het landschap. Hiervoor resteert een opgave die we (co)financieren uit het Landschapsfonds. Bij extra ambities zijn aanvullende financieringsmiddelen vereist. Hier zetten we in deze kaderbrief niet op in.

Bijzondere aandacht voor 2024 en daarna heeft de recreatief-landschappelijke gebiedsontwikkeling in De Vleut met oplevering van het poortgebouw en de vastgestelde aanpak met integraal beheer van het natuurgebied Nieuwe Heide en Oud Meer in samenwerking met gemeente Son en Breugel. Daarnaast gaan we binnen de Het Groene Woud-samenwerking in 2024 tot en met 2027 gezamenlijk aan het werk met een LEADER-programma, een Europese subsidieregeling binnen het programma Plattelandsontwikkeling. Hiermee ontstaat ruimte voor Europese cofinanciering van projecten uit ons uitvoeringsprogramma buitengebied (voor de thema's landschap, biodiversiteit, klimaat, landbouwtransitie en sociaal-economisch ontwikkeling).

Dienstverlening en bedrijfsvoering

Dienstverlening

Onze dienstverlening in een notendop

Onze dienstverlening is efficiënt en effectief georganiseerd en sluit aan bij de verwachtingen van inwoners. We spelen steeds in op veranderende behoeften. Inwoners voelen zich gehoord en geholpen.

Dienstverlening zit in de vezels van medewerkers en bestuurders. Iedereen voelt zich verantwoordelijk voor een optimale dienstverlening. Vanuit bewust handelen dragen we samen bij aan het gezamenlijke doel. We zijn een organisatie in een sterk (regionaal) netwerk. Samen met onze partners spelen we in op de vragen van onze inwoners.

Via het Programma Dienstverlening pakken we de komende jaren elf (al dan niet nieuwe) projecten op om deze visie te realiseren, waarvan zes met voorrang: de projecten Samen gaan, Serviceformules en klantreizen, Verbeteren van de (telefonische) bereikbaarheid, Inwonersparticipatie, Vitalisering organisatie en Werkplezier. Enkele van deze projecten lichten we in deze Kaderbrief kort toe.

Organisatieontwikkeling

Vanuit het opgestarte programma Dienstverlening (zie programma algemeen bestuur) werken we aan onder andere project Vitalisering organisatie en project Werkplezier. Deze projecten hebben tot doel om de organisatie modern, veerkrachtig en goed ingericht te maken.

Samen gaan (gezamenlijke huisvesting met Bestwijzer)

In 2024 maken we, onder voorbehoud van besluitvorming door de gemeenteraad (eind 2023), een volgende stap in de ontwikkeling van één gezamenlijke nieuwe huisvesting voor Bestwijzer en de gemeente. We leveren een voorlopig ontwerp op en doorlopen de ruimtelijke procedures. Tegelijkertijd werken we in 2024 de door de raad vastgestelde stedenbouwkundige kaders voor het Dorpsplein uit tot een ontwerp.

Bedrijfsvoering

Personeel en Organisatie

We ondervinden een steeds grotere uitdaging om de spanning tussen de ambities en de uitvoerbaarheid vanuit beschikbare capaciteit het hoofd te bieden. De krapte op de arbeidsmarkt blijft hoog en leidt tot een grotere in- en uitstroom van medewerkers. In 2022 zijn ruim 40 collega's uit dienst gegaan en namen we 45 collega's aan. Vooral in het ruimtelijke domein en ook op het gebied van informatisering, automatisering en duurzaamheid is het vervullen van vacatures lastig. Dit leidt tot een hoger percentage van inhuurcapaciteit. In 2022 ging het om 20%. Dit heeft een enorme impact op de aansturing en realisatie van onze doelen. Daarbij komt dat ons ziekteverzuim nog altijd aan de hoge kant is, waardoor de organisatiedruk van het werk toeneemt.

Om een aantrekkelijk werkgever te zijn, investeren we in onze arbeidsmarktcommunicatie, verbeteren we het proces van Werving & Selectie en faciliteren we onze medewerkers om zichzelf verder te ontwikkelen en om eigen keuzes te maken in de werk/privé balans. Onze hybride werken regeling ondersteunt een goede en arboproof werkplek, op kantoor en ook thuis. Gezondheid en vitaal werken zijn speerpunten vanuit ons P&O beleid.

Nieuwe wetgeving, extra (overgedragen) rijkstaken, afspraken in de regio, gemeentelijke ambities en ook uitbreiding van areaal vragen, organisatiebreed, extra capaciteit. We keken kritisch naar de noodzaak om structurele en/of tijdelijke capaciteit te organiseren. Daar waar mogelijk zetten we tijdelijke (inhuur)capaciteit in.

Digitale bedrijfsvoering (Informatie & ICT)

Informatie, gegevens en inzet van ICT zijn de zuurstof van elke overheidsorganisatie. Ook is het een voorwaarde om aan wettelijke eisen en een goede dienstverlening aan inwoners, bedrijven en ketenpartners te voldoen. Informatievoorziening is inmiddels een belangrijk strategisch bedrijfsmiddel en hulpbron in dienst van het realiseren van maatschappelijke opgaven. Er voltrekt zich een digitale transformatie waarbij digitale technologie doordringt in alle aspecten van ons leven en onze samenleving. Met name de ontwikkelingen op het gebied van ICT en digitalisering gaan daarin zo snel, dat ook wij in een steeds hoger tempo voor nieuwe kansen, vraagstukken en afwegingen komt te staan.

Een belangrijk effect van een succesvolle digitale transformatie is dat de organisatie steeds beter in staat is wensen over de inzet van ICT te verwoorden. Steeds meer beschouwen we informatie als één van de primaire productiefactoren. Het gevolg hiervan is dat informatisering een onderwerp voor de hele organisatie wordt. De afdeling Informatie en Ondersteuning wordt steeds meer een adviseur en technologie partner naast de traditionele rol van beheerder van de bestaande ICT-functionaliteit, waar het primaire proces leidend is. Dit zijn belangrijke redenen voor een goede bestuursorganisatie. Dit draagt bij om informatievoorziening als een strategische hulpbron voor het realiseren van maatschappelijke opgaven in te zetten.

In 2024 innoveren wij naast de structurele taken (informatiebeveiliging, Cloud Computing, ICT-diensten) samen met de medewerkers de werkplek en het applicatielandschap. We kiezen ervoor om de functionaliteit van Microsoft 365 inclusief MS-Teams als basis voor kantoorautomatisering te gebruiken. Daarnaast kijken we naar een aantal systemen/processen (HRM, subsidie, participatie, upgrade website, zaakgericht archiveren, contractbeheer, inzetten data gedreven werken voor bijvoorbeeld monitoring woningbouw). En gaan we de laatste 100 meter analoge archief opschonen en digitaliseren.

Inkopen en aanbesteden

Bureau Inkoop en Aanbesteden Zuidoost-Brabant (BIZOB) ondersteunt en begeleidt de ambtelijke organisatie bij inkopen en aanbesteden. Het huidige budget voor deze dienstverlening overschrijven we jaarlijks door het extra afnemen van diensten voor ondersteuning bij de vele inkoop- en aanbestedingstrajecten. Ondanks dat we de afgelopen jaren maatregelen en acties ondernomen om de kosten te beheersen, zijn extra middelen noodzakelijk voor ondersteuning op dit gebied. Willen we onze afspraken en ambities blijven nakomen, dan is extra inkoopcapaciteit nodig. Vooralsnog vragen we voor 2024 een bedrag van €150.000 aan. We onderzoeken nu of en welke alternatieven er zijn om inkoop- en aanbestedingscapaciteit te organiseren. Afhankelijk van de uitkomst hiervan wordt duidelijk welk deel van dit bedrag structureel noodzakelijk is.

Financiën

Uitgangspunten

Bij het vaststellen van de programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 zijn de prijzen voor 2024 geïndexeerd met 2,3% en rekenden we met een loonindex van 4,1%. Voor deze kaderbrief en de begroting 2024 passen we de indexering aan. Dit betekent een loonstijging in 2024 van 5,2% en een prijsstijging van 3,7%. De loonstijging 2025-2027 bedraagt 4,9% en de prijsstijging 2,4%. Tegenover deze stijgingen verwachten we compensatie vanuit het Rijk in de vorm van de algemene uitkering. De gevolgen van de aankomende meicirculaire 2023 brengen we begin juni in beeld en delen we met de raad via een raadsinformatiebrief.

Nieuwe doorrekening weerstandsratio bij de programmabegroting 2024

In het beleidsakkoord 2022-2026 'Wij doen het samen!' staat dat het weerstandsvermogen van onze gemeente uitstekend moet blijven. Dat betekent dat de ratio weerstandsvermogen groter blijft dan twee (>2). Dreigt de weerstandsratio hieronder te komen, dan stelt het college op tijd aan de raad passende maatregelen voor. Op het moment dat de raad besluit grote investeringen uit de vrije algemene reserve te halen, heeft dit een effect op de ratio weerstandsvermogen. We spraken hier met de raad op 6 februari 2023 over in een sessie 'Financiële doorkijk van gemeente Best'. Bij het samenstellen van de programmabegroting 2024 wordt een nieuwe doorrekening gemaakt van het weerstandsratio.

Sluitende begroting 2024: structureel nog niet in evenwicht

Hieronder staat een financiële foto. Deze foto geeft een doorkijk naar de komende vier jaar. In dit overzicht staan de structurele- en incidentele inkomsten en uitgaven. Waarbij we uitgaan van het bestaand beleid en de nieuwe aanvragen die zijn opgenomen in de bijlage 'nieuw beleid'. Iedere aanvraag heeft een prioriteitsstatus.

In deze Kaderbrief, doen we geen onttrekkingen uit de vrije algemene reserve.

Het jaar 2027 is (nog) niet sluitend. We zijn in afwachting van de gevolgen van de meicirculaire 2023. Daarnaast blijven we alert op investeringen met structurele lasten, omdat 2027 nog niet sluitend is en we al extra lasten ten opzichte van 2027 voor 2028 voorzien. Zie hieronder ook de alinea 'doorkijk naar 2028'.

Financiële foto					-/- = last
Gehanteerde basis indexering 2025-2027					
Index lonen 2025-2027			4,90%		
Index prijzen 2025-2027			2,40%		
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	
Begroting 2023					
Saldo na vaststelling begroting, incl. de 1e begrotingswijziging 2023 ¹⁾	3.104.000	4.709.000	2.053.000	2.053.000	
Begrotingswijzigingen 2023 met gevolgen voor het saldo					
W05-2023 1e financiële rapportage 2023 (onontkoombaar, nog vast te stellen)	-276.126	-423.537	-489.056	-489.056	
Raadsbesluit IN23-00470 aanv investering school Zevensprong (€ 3.650.000)	0	-134.000	-134.000	-134.000	
Raadsvoorstel in voorbereiding: Bibliotheek (investering € 1.543.000)	0	-86.787	-86.787	-86.787	
Raadsvoorstel in voorbereiding: Bibliotheek (verhuiskosten € 244.000)	-244.000				
Saldo bij aanvang Kaderbrief 2024	2.583.874	4.064.676	1.343.157	1.343.157	
Externe onontkoombare ontwikkelingen/risico's (niet beïnvloedbaar)					
Mutaties meirc Algemene uitkering	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Exploitatietcorrectie vervallen stortingen bestemmingsreserves ²⁾	880.500	775.500	687.000	613.000	
Saldo voor Kaderbrief 2024	3.464.374	4.840.176	2.030.157	1.956.157	
Nieuw beleid voor de raming van baten en lasten					
- Mutaties onontkoombaar - wettelijk (O)					
Mutatie lasten onontkoombaar - wettelijk	-135.000	-166.800	-198.600	-230.500	
Saldo inclusief onontkoombaar - wettelijk	3.329.374	4.673.376	1.831.557	1.725.657	
- Mutaties bestaand beleid - cf eerdere begroting (B)					
Mutatie lasten bestaand beleid	0	-202.950	-337.950	-470.950	
Saldo inclusief bijstelling bestaand beleid begroting 2023	3.329.374	4.470.426	1.493.607	1.254.707	
- Onontkoombaar nieuw beleid - lokaal of regionaal (O)					
Mutatie lasten onontkoombaar beleid - lokaal of regionaal	-2.168.200	-1.508.367	-739.067	-1.294.967	
Saldo inclusief onontkoombaar (lokaal of regionaal)	1.161.174	2.962.059	754.540	-40.260	
- Geprioriteerd nieuw beleid - relatie met beleidsakkoord (P)					
Mutatie lasten geprioriteerd nieuw beleid	-325.000	-406.300	-407.600	-159.000	
Verwacht saldo Kaderbrief 2024	836.174	2.555.759	346.940	-199.260	
- Wensen (W) ³⁾					
Lasten van wensen	-120.000	-163.800	-275.700	-284.000	
¹⁾ Cf begroting 2023 is in de ramingen vanaf 2026 een extra verhoging van de OZB van 4% begrepen.					
²⁾ De bestemmingsreserves wegbeheer, buitensportaccommodaties, groen en speelelementen worden in overleg met de provincie vanaf 2024 opgeheven. Uitgaven die voorheen ten laste van deze reserves werden gebracht, veroorzaken vanaf 2024 nieuwe lasten. De lasten worden gecompenseerd doordat geen stortingen meer plaats hoeven te vinden om deze reserves te voeden.					
In de 2e helft van 2023 wordt als gevolg hiervan een bijgewerkte nota reserves en voorzieningen aangeboden aan de Gemeenteraad.					
³⁾ Voor de wensen wordt verwezen naar de lijst nieuw beleid, nummers 16, 25 en 39.					

Uitkomsten meirculaire worden doorberekend voorafgaand aan oordeelsvormende sessie

Na het verzenden van deze Kaderbrief, komen de uitkomsten van de mei-circulaire beschikbaar. De uitkomsten ervan worden doorgerekend en aan u gepresenteerd voorafgaand aan de oordeelsvormende sessie op 19 juni 2023.

Aanvragen voor nieuw beleid

Aanvragen voor nieuw beleid staan in de bijlagen. Hierbij keken we kritisch naar haalbaarheid, realisme, betaalbaarheid, ambities en naar de capaciteit. Het totale extra aangevraagde investeringsvolume voor 2024 is ongeveer € 3,5 miljoen. Ook vragen we extra ambtelijk personeel van ongeveer 11 FTE op cruciale plekken in de organisatie in relatie tot de ambities.

Bijstelling van bestaand beleid

Soms is sprake van bijstelling van investeringsbedragen als gevolg van bijstelling van plannen, indexering of duurzaamheidseisen aan investeringsprojecten. De financiële gevolgen zijn meestal verwerkt onder bestaand beleid. Incidenteel kozen we ervoor een nieuwe afweging te vragen door bestaand beleid om financiële redenen te verhuizen naar nieuw beleid.

Projecten zoals Samen Gaan en de investeringen voor onderwijshuisvesting hebben een grote component waar prijsstijgingen van invloed zijn. Bij voldoende zekerheid om een betrouwbare financiële doorrekening te maken, zijn de gevolgen al verwerkt.

Doorkijk naar 2028

In het hoofdstuk Bedrijfsvoering nemen we het project 'Samen gaan' op. De financiële gevolgen van deze investering vertalen zich in afschrijvingslasten vanaf 2028. Dit valt buiten de scope van deze kaderbrief. Vorig jaar meldden we een extra jaarlijkse last voor dit project van minimaal € 250.000. Rekening houdend met de prijsstijgingen van nu verwachten we hier een sterke toename. Bij het opstellen van de risicoparagraaf in de programmabegroting 2024 hopen we meer inzicht te hebben in deze ontwikkelingen zodat we met de meest recente informatie een nieuwe doorrekening kunnen maken.

Bijlage

nieuw beleid 2024-2027

Bijlage nieuw beleid 2024-2027

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%	Omschrijving / toelichtng			
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren				
								2024	2025	2026	2027	
Hoofdtaakveld 0 - Bestuur en ondersteuning												
Taakveld 04 - overhead												
1	O	Opschonen archiefbestanden	Ubachs					80.000				Om aan de Archiefwet te voldoen is het noodzakelijk om het laatste 100 meter analoge archief op te schonen, te digitaliseren en voor te bereiden voor de overdracht aan RHCe. Deze werkzaamheden kunnen niet in de reguliere uren worden uitgevoerd. Hiervoor is externe inhuur nodig. In 2024 en 2025 wordt gezocht naar een slimme manier om het bovengenoemde te doen. Indien nodig worden in de Kaderbrief 2026 extra middelen aangevraagd.
2	O	Informatiseringsprojecten Dekking uit lagere storting ict	Ubachs					250.000 -250.000				De gemeente Best heeft ongeveer 150 applicaties in gebruik waarvan er ongeveer 50 cruciaal zijn voor de dienstverlening in het sociale en ruimtelijke domein. Deze applicaties worden aangepast aan de veranderende wet- en regelgeving en door ontwikkeling van nieuwe toepassingen en modules vanuit de leveranciers. In 2024 staan het nieuwe personeelssysteem, subsidiesysteem, vernieuwing van de website, starten met zaakgericht archiveren, data gedreven werken op agenda. Hiervoor is een eenmalige uitgave voor 2023 begroot. Wanneer in 2024 meer kennis en inzicht is opgebouwd rondom de nieuwe situatie, kan een betere en meer concrete inschatting gemaakt worden voor de budgetten voor 2025 en verder.
3	O	Uitbreiden informatiemanagement	Ubachs					56.000	58.700	61.600	64.600	Om wettelijke verplichtingen, digitalisering, landelijke ontwikkelingen te kunnen volgen is het noodzakelijk om informatieopgave strategisch te positioneren. Informatievoorziening is dus niet alleen een bedrijfsmiddel maar ook een strategische hulpbron in dienst van het realiseren van maatschappelijke opgaven. Er voltrekt zich een digitale transformatie waarbij digitale technologie doordringt in alle aspecten van ons leven en onze samenleving. Om de organisatie van de gemeente Best goed te kunnen bijstaan bij deze ontwikkelingen is invulling van informatiemanager functie vereist.
3	O	Dekking taakstelling formatie	Ubachs							-61.600	-64.600	
4	O	Functioneel beheerder Microrsoft 365	Ubachs					100.000	100.000			De gemeente Best is volop in beweging! Er zijn diverse ontwikkelingen op IT gebied gepland waarmee wij de organisatie ondersteunen bij het waarmaken van de ambities van onze dienstverlening! Microsoft 365 spreekt hierin een onmisbare rol. De volledige kantoor automatisering gaat migreren naar deze omgeving en ook telefonie wordt omgezet naar MS Teams bellen. De functioneel beheerder voor M365 is verantwoordelijk voor de functionaliteit van onze M365 applicaties en voor de verdere doorontwikkeling van de huidige omgeving. Ook is de functioneel beheerder het aanspreekpunt voor de M365 omgeving en vormt deze de spil tussen de business, technische specialisten en de leverancier. Als ambassadeur maakt de functioneel beheerder onze organisatie enthousiast over de toepassing van M365 en kent daarnaast de wensen, behoeften en mogelijkheden waarmee de M365 omgeving nog beter wordt benut.
5	P	Monitoring woningbouw (software)	vd Heijden					20.000	20.500	21.000	21.500	De gemeente heeft op 9 maart 2023 de Regionale Woondeal Zuidoost-Brabant ondertekend. De regionale woondeal vraagt een sterke regie op de woninbouwontwikkelingen. Het vraagt meer monitoring en waar mogelijk versnellen. We maken in 2024 extra kosten voor monitoring (uitbreiding inzet Shinto Labs, € 10.000) en verwachten vanwege de intensivering van de samenwerking in de SGE en MRE/Zuidoost-Brabant rondom de Woondeal een extra bijdrage in de gezamenlijke activiteiten / onderzoeken (€ 10.000).
6	O	Begeleiden inkopen Bizob	Dijkhoff					150.000				Uit de resultaten van afgelopen jaren blijkt dat er een structureel tekort is aan budget voor de benodigde inkoopcapaciteit om onze projecten/diensten/werken rechtmatig, doeltreffend en doelmatig in te kopen via Bizob. Om die reden vragen we, als correctie, voor 2024 extra budget aan. We onderzoeken in 2023 de scenario's voor de wijze waarop we onze inkoop/aanbesteding het meest optimaal organiseren. Daaruit blijkt of we de samenwerking met Bizob voortzetten of we voor een ander scenario kiezen en wat daarvan de financiële consequenties vanaf 2025 zijn.
7	O	Medewerker P&O	Ubachs					54.300	57.000	59.800	62.700	De werkvoorraad voor de vakgroep P&O is te groot om alle wettelijke taken, projecten en ambities uit te voeren. Door o.a. de huidige arbeidsmarktontwikkelingen wordt van P&O meer capaciteit gevraagd op alle P&O processen. Zowel op adviseursniveau als op medewerkersniveau komen we hiervoor capaciteit te kort. Voor de P&O medewerker is structureel 0,67 fte, schaal 9 extra capaciteit noodzakelijk.

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%					Omschrijving / toelichtng
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren	2024	2025	2026	2027	
8	O	Adviseur P&O	Ubachs							80.800			De werkvoorraad voor de vakgroep P&O is te groot om alle wettelijke taken, projecten en ambities uit te voeren. Door o.a. de huidige arbeidsmarktontwikkelingen wordt van P&O meer capaciteit gevraagd op alle P&O processen. Zowel op adviseursniveau als op medewerkersniveau komen we hiervoor capaciteit te kort. Gezien de prognose voor de komende jaren kunnen we volstaan met een tijdelijke capaciteitsuitbreiding van de P&O adviseur voor 28 uur per wk voor de duur van 2 jaar (0,78 fte / schaal 10). Dekking in 2024 uit capaciteit P&O, zoals vastgesteld t/m 2024.
9	O	Uitbreiding ondersteuning team Ruimte	Dijkhoff						50.000	50.000			Door de gewenste doorontwikkeling van het projectbureau van team Ruimte (projectmatiger werken, risico's en afwegingen op ieder moment beter in beeld) is er meer en betere projectondersteuning noodzakelijk om de primaire processen rondom projecten en administratie zorgvuldig en efficient vorm te geven.Schaal 7, 0,5 fte.
9		Af: dekking uit onderuitputting							-50.000	-50.000			
10	O	Uitbreiding beheer en verduurzaming vastgoed	Dijkhoff						45.000	47.200	49.500	51.900	De komende jaren wordt het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd. Op basis van een analyse van het huidige vastgoed wordt een prioriteitenplanning gemaakt en de maatregelen per vastgoedobject in beeld gebracht. De huidige capaciteit op het gebied van vastgoedbeheer is ontoereikend om deze amibitie waar te maken en vastgoedbeheer toekomstbestendig uit te kunnen voeren. Daarnaast neemt het aantal te beheren objecten de komende jaren verder toe. (0,5 fte schaal 9)
11	O	Subsidie advies	Zeeman						100.000	100.000			In het sociaal domein en in de economie en cultuursector wordt veel geïnvesteerd in innovatie. Er zijn de nodige subsidiemogelijkheden. Dit vergt tijd, maar vooral specifieke kennis en kunde. Op dit moment maakt de gemeente Best nog te weinig gebruik van deze mogelijkheden. Vanaf 2024 willen we de subsidioloog inzetten om passend bij het huidige beleid, de mogelijkheden te onderzoeken, aan te vragen en te implementeren in de organisatie (2 jaar).
12	O	Beleidsadviseur maatschappelijke voorzieningen	vd Heijden						99.000	103.900	109.000	114.300	Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed gaan we verduurzamen, renoveren, verbouwen en soms plegen we nieuwbouw. Aan de voorkant vraagt dit als eerste om een integrale afweging. Het is cruciaal om dit in te zetten vanuit een gedragen visie op de samenhang tussen verschillende vakgebieden en de externe partners, verenigingen en ondernemers. Dit vraagt verbinding en samenwerking. Planningen moeten worden opgesteld, gerealiseerd en aanbestedingen moeten worden begeleid. Deze taak kan op dit moment niet intern worden belegd. Projectleiding is een belangrijk onderdeel van de opgave.
13	O	Programmamanager dienstverlening	vd Heijden						84.400				De programmamanager is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelen van het programma dienstverlening. Hij draagt zorg voor de realisatie van de verschillende organisatiebrede projecten vanuit de vraag van de klant, in samenhang met elkaar. Voorlasnog zetten we in op een parttime programmamanager voor de periode van 1 jaar, waarbij de focus (ook) ligt op de borging in de staande organisatie.

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%	Omschrijving / toelichtng				
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren	2024	2025	2026	2027	
		Hoofdtakveld 1 - Veiligheid											
		Taakveld 12 - openbare orde en veiligheid											
14	O	4e boa	Ubachs						71.000	74.500	78.200	82.000	De 4e BOA is in meerdere opzichten noodzakelijk. In Best hebben we momenteel 2 domein I (blauwe) BOA's voor de openbare ruimte. Vergeleken met andere soortgelijke gemeenten is dat ondermaats, mede gelet op het aantal inwoners van ruim 30.000 in Best. De complexiteit van werkzaamheden in Best (grote evenementen – waaronder Aquabest, kermis- , Alcoholwet, corona, maatschappelijke onrust, enz.) gerelateerd aan het integraal veiligheidsbeleid/toezicht en handhavingsplan en de gemiddeld aanzienlijk ruimere bevoegdheden van de BOA's, vereist meer capaciteit. 1 extra Boa is feitelijk het minimum gelet op de meest recente onderzoeken waarbij is gebleken dat de inwoners constateren dat de zichtbaarheid van de BOA's als slecht tot matig wordt ervaren. In de bestuurlijke sessies met de raad en de burgemeester is gebleken dat de raad dit herkent en erkent. Daarnaast worden taken van de politie steeds meer overgedragen aan gemeentelijke BOA's en is de persoonlijke veiligheid van de individuele BOA ook een issue. (veel individuele surveillance met relatief weinig dekking van de politie). De samenwerking tussen Best en Oirschot is met gesloten beurzen en betreft uitsluitend de groene BOA's (milieu). De landelijke overheid heeft sinds 2022 structurele gelden beschikbaar gesteld voor extra toezicht en handhaving in de vorm van BOA's.. Schaal 7, 1 fte.
15	O	Dekking uit rijkmiddelen	Ubachs						-33.000	-33.000	-33.000	-33.000	
		Hoofdtakveld 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat											
		Taakveld 21 - verkeer en vervoer											
16	O	Beleidsmedewerker mobiliteit	Slijper						99.000	103.900			Met de groei van het aantal ruimtelijke initiatieven en de woningbouwambities is ook het takenpakket van de beleidsmedewerker Mobiliteit sterk gegroeid. Daarnaast zijn de regionale opgaven in belang toegenomen en moet er scherp worden geacteerd op (subsidie)kansen die zich voordoen. 0,89 fte is ruim onvoldoende in verhouding met het aantal projecten en processen waarbinnen input noodzakelijk is. Stagnatie van het leveren van input op gebied van mobiliteit leidt tot stagnatie binnen projecten en ruimtelijke processen. De uitbreiding voor 2 jaar is onontkoombaar, gewenst is een structurele uitbreiding van formatie. Schaal 10, 1 fte.
16a	W	Beleidsmedewerker mobiliteit	Slijper								109.000	114.300	
17	O	Verkeerskundige	Slijper						50.000	52.500			Vanwege de toename van het aantal aanvragen voor aanpassingen etc. en verkeerskundige advisering bij projecten is de huidige capaciteit ontoereikend. Ingeschat wordt dat er structureel 0,5 fte (schaal 8/9) nodig is voor verkeerskundige ondersteuning. Hiermee wordt de werkdruk acceptabel en de continuïteit vanwege de kwetsbare (huidige) eenpitsfunctie verminderd. Rekening is gehouden met schaal 9, 0,5 fte.
18	O	Programma duurzame mobiliteit	Slijper						75.000				Onderzoeks- en adviesbudget voor een complete, samenhangende visie voor mobiliteit in Best met daaraan gekoppeld op uitvoeringsplan/mobiliteitsprogramma. Indien dit budget er niet komt, is het niet mogelijk om uitvoering te geven aan het Beleidsakkoord. Inschatting bedrag op basis van inhuur.
19	O	Projectondersteuning ingenieursburo	Dijkhoff						81.000	85.000	89.200	93.600	Binnen het ingenieursbureau is er geen formatie beschikbaar voor projectondersteuning. Op dit moment wordt dit tijdelijk voorzien door inzet van andere afdelingen. Door toename van het aantal projecten op het gebied van o.a. wonen, onderwijshuisvesting, en toename van de complexiteit van de projecten dient vanwege de continuïteit en kwaliteit van de projectorganisatie en het goed voorbereiden van (participatie) bijeenkomsten, stuurgroepen en projectteam structureel een projectondersteuner te worden aangesteld. (1,0 fte, schaal 8)
19	O	Dekking uit projecten (inschatting 50%)							-40.500	-42.500	-44.600	-46.800	
20	O	Areaaluitbreiding onderhoud wegen	Dijkhoff						75.000	76.800	78.600	80.500	Door een toename van droge zomers ontstaat steeds meer worteldruk. Hierdoor zijn veel meer reparatiewerkzaamheden nodig voor het herstel van bestrating en asfalt om verkeersonveilige situaties te voorkomen.

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%					Omschrijving / toelichtng	
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren	2024	2025	2026	2027		
		Hoofdtakveld 3 - Economische zaken												
		Taakveld 31 - economische ontwikkeling												
21	P	De gebiedsvisie Breeven	vd Heijden						25.000					De uitwerking van de bedrijventerreinenvisie Best in combinatie met het feit dat Breeven een kansengebied is voor de innovatieve maakindustrie van Brainport, de ontwikkeling rond programmering kantoorlocaties en programmering werklocaties en vestigingsmogelijkheden grootschalige logistiek kunnen het beste samen worden gepakt in een gebiedsvisie Breeven. Een gebiedsvisie als opmaat naar omgevingsplannen. De kosten zijn voor het opstellen van de visie door een extern bureau (omstreeks 600 uur).
		Hoofdtakveld 4 - Onderwijs												
		Taakveld 42 - onderwijshuisvesting												
22	O	IKC Bricks (mutatie tov bestaand beleid begroting 2023, totale investering IKC € 7,2 mln)		90.000	810.000	1.200.000			0	0	-113.900	174.100	Financiële bijstelling bestaand beleid begroting 2023	
23	O	School Aarle (mutatie tov bestaand beleid begroting 2023, totale investering school € 10,0 mln)		90.000	810.000	1.200.000			0	-60.233	-60.233	279.767	Financiële bijstelling bestaand beleid begroting 2023	
		Hoofdtakveld 5 - Sport, cultuur en recreatie												
		Taakveld 52 - sportaccommodaties												
24	O	Veiligheid Dolfijn - investeringen in fys maatregelen	Dijkhoff	25.000				8		3.100	3.100	3.100	De afgelopen jaren is het aantal agressie incidenten tegen beheerders en ook gasten significant toegenomen op het zwembad. Hierover is intensief contact geweest tussen politie en vakgroep veiligheid. In 2024 willen we fysieke maatregelen treffen mbt toegangsbeleid/registratie, kassa en toezicht (investering+afschrijving). Ook willen we vanaf 2024 tijdens warme dagen en bij bepaalde drukte inzet van een beveiligingsdienst (exploitatie inhuur). (eenmalig 25.000 voor fysieke maatregelen)	
24	O	Veiligheid Dolfijn - beveiliging	Dijkhoff						25.000	26.200	27.500	28.800		
		Dekking lasten uit tariefsverhoging							-25.000	-29.300	-30.600	-31.900		
25	W	Extra kunstgrasveld Wilhelmina Boys-toplaag	Dijkhoff	350.000				12		29.200	29.200	29.200	Capaciteitsonderzoek heeft aangewezen dat voor voetbalvereniging een extra kunstgrasveld noodzakelijk is geworden. Door oa toenemende leden en teams die op zaterdag spelen is de capaciteit van de velden niet meer voldoende. Ook voor de trainingsfaciliteiten is het noodzakelijk dat een extra kunstgrasveld wordt toegevoegd. Ook neemt het gebruik van oa het Heerbeek-college toe en dat is voor de huidige velden schadelijker dan indien ze gebruik maken van een kunstgrasveld.	
25	W	Extra kunstgrasveld Wilhelmina Boys-ondergrond	Dijkhoff	350.000				30		11.700	11.700	11.700		
		Taakveld 55 - cultureel erfgoed												
26	O	Opstellen erfgoedvisie	vd Heijden						30.000				Een erfgoedvisie voor Best biedt kaders voor het behoud en de instandhouding van cultuurhistorisch waardevolle objecten en structuren. Een erfgoedvisie is noodzakelijk om een gemotiveerde keuze te maken welke lijn we inzetten bij de bescherming van monumentale waarden. De potentiële monumentenlijst omvat meer dan 250 panden die (nog) geen juridische bescherming hebben. Met de erfgoedvisie kunnen we sneller doorpakken en de aanwezige cultuurhistorische waarden die voor onze gemeente belangrijk zijn een juridische bescherming bieden. De expertise voor het opstellen van het beleid is niet in huis. Bedrag is op basis van een offerte berekend. Betreft inhuur.	
		Taakveld 57 - openbaar groen en recreatie												
27	O	Leader-programma 't Groene Woud	Dijkhoff						15.000	15.000	15.000	15.000	In de Groene Woud Raad van 17-11-2022 is unaniem besloten om Het Groene Woud bij de provincie aan te melden voor LEADER 2024-2027, een Europese subsidieregeling binnen het programma Plattelandsontwikkeling. Hiermee ontstaat ruimte voor Europese cofinanciering van projecten uit ons uitvoeringsprogramma buitengebied (voor de thema's landschap, biodiversiteit, klimaat, landbouwtransitie en sociaal-economisch ontwikkeling). Deelname vereist cofinanciering door de deelnemende gemeenten en waterschappen, geraamd op maximaal 15.000 euro per jaar. Stichting Het Groene Woud ontzorgt de samenwerkende partijen met de organisatie.	

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%	Omschrijving / toelichtng				
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren	2024	2025	2026	2027	
28	O	Van Gogh Nationaal Park (deelname)	vd Heijden						15.000	15.000	15.000	15.000	Structurele deelname aan de netwerkorganisatie Van Gogh Nationaal Park. In de loop van 2023 volgt een nieuwe meerjarige samenwerkingsovereenkomst. Met de jaarlijkse contributie blijven we strategisch partner én kunnen we binnen de gemeentelijke samenwerking Stedelijk Gebied Eindhoven aan de hand van het Masterplan Van Gogh Nationaal Park op tactisch niveau verder werken aan de opgaven om het landschap, de woonomgeving, het vestigingsklimaat en de vrije tijdssector te versterken met een gezamenlijke agenda voor water, groen en gezondheid.
29	O	Areaaluitbreiding onderhoud groen	Dijkhoff						60.000	90.000	120.000	150.000	Door areaaluitbreiding van de nieuwbouwwijken Dijkstraten, Steegsche Velden en Aerlesche Erven zal de komende jaren de onderhoudskosten toenemen. Uitbreiding van het areaal is één van de maatstaven bij de berekening van de algemene uitkering. Dat betekent een mutatie, maar geen directe doorrekening aan deze kostenpost aangezien het een uitkering is die meerdere algemene overheidskosten dekt.
Hoofdtakveld 6 - Sociaal Domein													
Taakveld 61 - Samenkracht en burgerparticipatie													
30	P	Online participatieplatform	vd Heijden						25.000	25.600	26.200	26.800	Eind 2022 stelde de raad het nieuwe beleid voor inwoners- en overheidsparticipatie vast. Meer afgewogen, bredere en betere participatie en het verbeteren van communicatie is prioriteit van het college. Op dit moment organiseren we de (online) participatie via de Praat mee pagina op PleinBest. Daarmee positioneren we de gemeentelijke participatie op een community platform. Voor onze inwoners is het onvoldoende duidelijk dat de gemeente de afzender van de participatie is. Daarnaast kent de Praat Mee pagina slechts een beperkt aantal functionaliteiten. Om de gemeentelijke online participatie meer een eigen gezicht te geven en een platform in te richten met meer functionaliteiten, richten we ons in 2024 op de ontwikkeling van een nieuw online participatie platform. Met het participatieplatform maken we participatie breder toegankelijk, aantrekkelijk en mogelijk voor alle inwoners die we betrekken bij onze plannen en projecten.
Taakveld 62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen													
31	P	Uitbreiding inzet jongerenwerk Lumens	Zeeman						60.000	62.900	66.000	69.200	Jongerenwerkers van Lumens begrijpen de leefwereld van jongeren en kunnen zich als een van de beste verplaatsen in het perspectief van jongeren. Jongerenwerk heeft een belangrijke brugfunctie om niet alleen over jongeren maar ook met jongeren te praten over hun behoeftes en wat er verder bij hen speelt. Dit moet niet alleen beperkt blijven tot inspraak avonden.
		Dekking uit bestaande middelen sociaal domein							-60.000	-62.900	-66.000	-69.200	Het is van belang dat er middelen beschikbaar komen zodat het personeel van Lumens de ruimte krijgt om naast hun ambulante werk meer plaats gericht te werken. Er wordt veel samengewerkt met stagiaires en vrijwilligers. Dit vraagt echter ook om de nodige begeleiding wat ten koste gaat van de beschikbare uren van de jongerenwerker, waaronder het outreachend werken.
32	O	Adviseur nieuwkomers	Zeeman						99.000	103.900	109.000	114.300	In Best wonen naar schatting 3500 arbeidsmigranten en expats. Daarnaast zijn er statushouders, Oekrainers en anderstaligen. Het is een belangrijke doelgroep voor de gezondheid van onze economie en samenleving. Als (lokale) overheid hebben we hier ook een opgave; nu en in de komende jaren. Ons uitgangspunt is een inclusieve samenleving, waarbij iedereen mee doet en bijdraagt. De opgave die er ligt vraagt om meer aandacht gezien de maatschappelijke vraag, maar ook de vraag vanuit de regio. We moeten de dialoog aangaan zodat een goede integratie mogelijk is. Er is meer capaciteit nodig om tot concrete acties en een efficient beleid voor deze doelgroep te komen.

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				Afschr in jaren	4,90% 2,40%		Omschrijving / toelichtng			
				2024	2025	2026	2027		2024	2025		2026	2027	
Taakveld 65 - arbeidsparticipatie														
33	O	Taalnetwerkcoördinator	Zeeman						60.300	63.300	66.400	69.700	De gemeente Best heeft de opdracht en de wil om laaggeletterdheid terug te dringen. Hiervoor is een taalnetwerkcoördinator nodig. De gemeente Oirschot zoekt actieve samenwerking op gebied van laaggeletterdheid met de gemeente Best. Oirschot is ook op zoek naar een taalnetwerkcoördinator om dezelfde redenen. We willen aantrekken één coördinator die voor beide gemeenten werkt. De gemeente Oirschot wil € 20.000,- bijdragen aan de (salaris-)kosten. De gemeente Best zal € 40.000,- bijdragen aan deze kosten. Dit is mede gebaseerd op het inwonersaantal van beide gemeenten. In 2024 hebben gemeenten de opdracht van de Rijksoverheid om de regie te voeren op gebied van laaggeletterdheid. In Best is het percentage laaggeletterden hoger dan in de regio Zuidoost-Brabant. Best heeft een percentage van 12% laaggeletterden en in de regio is dat een percentage van 8%. Laaggeletterdheid is voor mensen een belemmering om volwaardig deel te nemen aan de samenleving, om werk te vinden en om werk vast te houden. Daarom is de connectie met de Participatiewet voor de hand liggend. Middelen uit de Participatiewet bestemd voor activering en scholing kunnen worden gebruikt voor het terugdringen van laaggeletterdheid.	
	O	Af bijdrage gemeente Oirschot								-20.000	-20.000	-20.000		-20.000
	O	Af inzet bestaande middelen participatiebudget								-40.300	-43.300	-46.400		-49.700
Hoofdtakveld 7 - Volksgezondheid en milieu														
Taakveld 73 - afval														
34	O	Vervangen ondergrondse containers 2024	Slijper	120.000				15		8.000	8.000	8.000	In de gemeente Best hebben we ca 160 ondergrondse containers voor inzameling van huishoudelijk afval bij hoogbouw. Een container gaat 15 (restafval) tot 20 jaar (PMD) mee. Voor de vervanging was tot nu toe niet gereserveerd. Daarom wordt investeringsgeld opgenomen. Op de afvalbegroting zien we hier de kapitaalslasten van terug. De genoemde bedragen per jaarschijf betreffen nu de investering.	
34	O	Vervangen ondergrondse containers 2025	Slijper		80.000			15			5.300	5.300		
34	O	Vervangen ondergrondse containers 2026	Slijper			80.000		15				5.300		
34	O	Vervangen ondergrondse containers 2027	Slijper				80.000	15						
34	O	Dekking via afvalstoffenheffing	Slijper							-8.000	-13.300	-18.600	Dekking uit afvalstoffenheffing.	
35	P	Maatregelen afvalbeheer korte termijn investering	Slijper	25.000				15		1.667	1.667	1.667	In de recent gedeelde RIB over de afvalmonoitor en de themasessie leefomgeving is onder andere gesproken over een aantal korte termijn maatregelen op het gebied van afvalbeheer. Voor enkele maatregele zijn aanvullende middelen nodig, het gaat dan om de toekomstverkenning Milieustraat Best, de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal en de inzameling van kleding / textiel.	
35	P	Maatregelen afvalbeheer korte termijn exploitatie							25.000					
35	P	Dekking via afvalstoffenheffing	Slijper						-25.000	-1.667	-1.667	-1.667		
36	O	Aanp. communicatie van 2G naar 5G (afval) Dekking via afvalstoffenheffing	Slijper	150.000				15		10.000 -10.000	10.000 -10.000	10.000 -10.000	Een deel van onze interactieve systemen in de openbare ruimte functioneert op het mobiele netwerk 2G. Dat netwerk komt te vervallen op 31-12-2024, vanaf dat moment stopt de werking van deze systemen. Te denken valt aan enkele vastgoed objecten, openbare verlichting en drukriolering. Verreweg het grootste aandeel van deze vraag (ca 85%) heeft te maken met ondergrondse afvalcontainers. Het gaat daarbij om de dieptemeting, de koppeling van dat signaal naar onze inzamelaar, de koppeling van de paslezers met onze systemen en die van de inzamelaar.	
Taakveld 74 - mileubeheer														
37	O	Formatie voor energietransitie / klimaatmitigatie-vaste formatie	Slijper						295.000	294.300	293.600	292.800	Vanuit het Rijk zijn vanaf 2023 structureel budgetten beschikbaar voor nieuwe formatie op het gebied van duurzaamheid. Het genoemde	
37	O	Dekking uit rijksbudget	Slijper						-295.000	-294.300	-293.600	-292.800	Het geraamde bedrag is het bedrag wat voor Best maximaal beschikbaar is. Als voldaan wordt aan de voorwaarden, is 100% dekking vanuit het Rijk mogelijk. In de komende periode wordt beoordeeld op welke wijze de middelen kunnen worden ingezet. Totaal is € 1,6 miljoen toegekend.	

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				Afschr in jaren	4,90% 2,40%				Omschrijving / toelichtng
				2024	2025	2026	2027		2024	2025	2026	2027	
38	P	Leefbare en duurzame wijken irm woningvooraad	Slijper						30.000	30.700	31.400	32.200	Een collectieve verduurzamingsaanpak vraagt een intensieve begeleiding, maar kan bijdrage aan een energetische verbeteringen van particuliere woningen en door het proces kan het ook een sociale bijdrage leveren. De reservering van € 30.000 is om het proces om tot een particuliere verduurzamingsopgave te komen te begeleiden. De reservering is gemaakt voor meerdere jaren, om meerdere projecten aan te kunnen pakken.
38	P	Dekking uit rijksmiddelen	Slijper						-30.000	-30.700	-31.400	-32.200	
39	W	Organisatie duurzaamheidsacties met partners	Slijper						120.000	122.900	125.800	128.800	Om duurzaamheidsdoelen te bereiken is het nodig om voor inwoners acties te organiseren en uit te voeren. We doen dit bijvoorbeeld het regionaal energieloket. Hierbij organiseren we voor de inwoners over het algemeen drukbezochte collectieve inkoopacties, webinars etc.
40	P	Verduurzamen bedrijventerreinen	vd Heijden						30.000	30.700	31.400	32.200	Vanuit de vastgestelde Bedrijventerreinenvisie en de RES is de verduurzaming van bedrijventerreinen prioriteit. De gemeente In Best heeft hierop een inhaalslag te maken. De Rijksmiddelen (zie 1) voorzien in de personeelskosten. Het hier opgenomen budget gaat om bedrijven te stimuleren om te verduurzamen, met o.a. een zakelijk energieloket en het uitvoeren van energiescans met te adviseren vervolgacties. Daarnaast is het doel om te komen tot een aantal uit te voeren projecten.
41	P	Zonnepanelen diverse gemeentelijke panden 2024	Dijkhoff	150.000				15		10.000	10.000	10.000	Vanwege de duurzaamheidsambitie en voorbeeldfunctie willen wij de gemeentelijke panden, die geschikt zijn voor zonnepanelen, voorzien van zonnepanelen. Deze eerste panden zijn vooruitlopend op de maatregelen die volgen uit de totale duurzaamheidsbeschrijving van gemeentelijk vastgoed.
41	P	Zonnepanelen diverse gemeentelijke panden 2025	Dijkhoff		100.000			15			6.700	6.700	
41	P	Af: besparing op elektriciteit	Dijkhoff						-5.000	-10.000	-16.700	-16.700	
42	P	Verduurzaming sportcomplexen	Dijkhoff	1.500.000				15		100.000	100.000	100.000	Door de stijgende energielasten wordt het voor de sportverenigingen steeds lastiger om hun maatschappelijke functie uit te kunnen oefenen zonder dat ze daarbij een veel te hoge contributie moeten vragen aan de leden. De gemeente is eigenaar van de kleedlokalen en de oudere cv ketels zijn aan vervanging toe. Door nu te kiezen voor een duurzame oplossing van deze verouderde cv ketels kunnen de energielasten voor de verenigingen betaalbaar blijven. De lasten van deze investeringen worden (deels) verhaald via de huurcontracten met de sportverenigingen.
43	P	Regeling verduurzaming maatschappelijk vastgoed voor derden	Slijper						250.000	250.000	250.000		Het streven is om de “Regeling Verduurzaming maatschappelijk vastgoed derden” en het compenseren energielasten verenigingen samen voor de zomervakantie aan de gemeenteraad voor te leggen. Na vaststelling door de gemeenteraad gaat deze regeling in. Dan kan deze regeling in 2024 worden uitgevoerd. Capaciteit is nog een vraagstuk. Voor 2023 is er geld geraamd vanuit duurzaamheid, met start tweede helft 2023. Doorschuiven budget van 2023 naar 2024 kan, maar is niet voldoende.
43a	P	De Groene Zone - isoleren	Slijper						50.000	51.200	52.400	53.700	De financiering van de maatregelen komen niet voor rekening van de gemeente, deze komen uit het Nationaal Warmtefonds. Voor rekening van de gemeenten komen dan de bijbehorende energieadviezen voor de deelnemende inwoners waarvoor hier het budget is opgenomen. Het project DGZ Isoleren loopt tot en met 2030.
43a	P	Dekken uit rijksbudget							-50.000	-51.200	-52.400	-53.700	
43b	O	Adaptatie klimaat en duurzaamheid in projecten openbare ruimte	Slijper						75.000	76.800	78.600	80.500	Op basis van een uit te voeren doorrekening moet worden bepaald of de voorzieningen voor weg- en rioolbeheer voldoende zijn om de doelstellingen en maatregelen vanwege klimaatveranderingen (hittestress, biodiversiteit en materiaaltransitie) mee te nemen in reconstructie, nieuw/verbouwprojecten.
Hoofdtakveld 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing													
Taakveld 81 - ruimtelijke ordening													
44	O	Beleidsmedewerker RO	Slijper						99.000	103.900	109.000	114.300	De druk op de beleidsmedewerker RO is te groot door structurele en actuele taken rondom Omgevingswet, Omgevingsplan, woningbouwversnelling. Met name in de eerste 3-5 jaar dient de vakgroep Ruimtelijke Plannen de noodzakelijke acties vanuit de Omgevingswet uit te voeren. Daarnaast is de functie van belang in verband met de toenemende werkdruk op dit werkgebied. Herindeling taken is niet aan de orde. Er vallen na invoering Omgevingswet geen taken weg bij ruimtelijke plannen. Investeren in nieuwe basis onder Omgevingswet. Schaal 10, 1 fte.
44		Taakstelling 2027										-114.300	

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%	Omschrijving / toelichtng				
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren					
				2024	2025	2026	2027		2024	2025	2026	2027	
45	O	Vergunningen jurist (Omgevingswet)	Slijper						100.000	100.000			Het gaat om extra capaciteit op verlenen vergunning, met name ook voor extra BOPA's. Samenwerking met vakgroep Ruimtelijke Plannen, waardoor samenwerking tussen afdelingen versterkt wordt. Bezwaar en beroepszaken en vragen over Omgevingsrecht. Plus inzet op leren en door ontwikkelen onder de nieuwe wet. Onder de Omgevingswet gaan we anders werken; werkprocessen, procedures, instrumenten (zoals het Omgevingsplan en Buitenplanse omgevingsvergunning (BOPA)), software en de manier van werken verandert. Deze nieuwe manier van werken is een wettelijke taak. Het is cruciaal voor onze dienstverlening dat de behandeling van initiatieven en vergunningen doorgang kan blijven vinden in de transitieperiode van huidig stelsel naar nieuwe stelsel. Extra capaciteit en kennis is nodig omdat we daarnaast moeten leren werken met het nieuwe stelsel. Daarnaast zal de procesbegeleiding van initiatiefnemers tijdens een vergunningaanvraag steeds belangrijker worden. Als in de overgang van de Omgevingswet de vergunningverlening vertraagd of stil komt te vallen heeft dit grote effecten op inwoner en projecten en daarmee ook op bijvoorbeeld de woningbouwdoelen. Schaal 10, 1 fte.
46	O	Vergunning verleners incidenteel (Omgevingswet)	Slijper						100.000	100.000			Het gaat om extra capaciteit in de transitiefase zodat er ruimte is voor leren en ontwikkelen, ondersteunen van inwoners, grotere hoeveelheid BOPA's. Structureel extra capaciteit nodig omdat de rollen onder de Omgevingswet veranderen en procesbegeleiding (casemanagersrol) belangrijker wordt (denk ook in het geval van participatie). Onder de Omgevingswet gaan we anders werken. werkprocessen, procedures, instrumenten (zoals het Omgevingsplan en Buitenplanse vergunning (o.a.BOPA)), software en de manier van werken verandert. Deze nieuwe manier van werken is een wettelijke taak. We willen dat de behandeling van initiatieven en vergunningen doorgang kan blijven vinden in de transitieperiode van huidig stelsel naar nieuwe stelsel. Extra capaciteit en kennis is nodig omdat we daarnaast moeten leren werken met het nieuwe stelsel. Daarnaast zal de procesbegeleiding van initiatiefnemers tijdens een vergunningaanvraag steeds belangrijker worden. Dat vraagt dat extra inzet op deze rol (casemanager). Deze inzet is structureel. Als in de overgang van de Omgevingswet de vergunningverlening vertraagd of stil komt te vallen heeft dit grote effecten op inwoner en projecten en daarmee ook op bijvoorbeeld de woningbouwdoelen. Schaal 9, 1 fte 2024-2027 a 2029, 0,5 fte structureel.
46	O	Vergunning verleners structureel (Omgevingswet)	Slijper						45.000	47.200	49.500	51.900	
47	O	Regelanalist (Omgevingswet)	Slijper						99.000	103.900	109.000	114.300	Gaat om structurele inzet voor beheer van het Omgevingsplan en de toepasbare regels. Het opstellen van het Omgevingsplan en de toepasbare regels zijn wettelijke taken. Het Omgevingsplan bevat dan meer regels over de gehele fysieke leefomgeving. Al deze regels moeten met elkaar afgestemd zijn en goed in de nieuwe software verwerkt worden. Het kan zo zijn dat we straks aan diverse wijzigenen van het Omgevingsplan tegelijkertijd werken (we kennen nu de postzegelplannen). Het proces van verwerken, afstemming en de uitwerking van deze wijzigingen op het gehele Omgevingsplan vraagt een goed regelbeheer. Dat is een nieuwe rol onder de Omgevingswet en het vraagt om aanvulling op de huidige beschikbare capaciteit (kennis en tijd). Schaal 10. In 2024 0,5 fte, vanaf 2025 1 fte.
48	O	Ontwikkelingen stationsomgeving	Slijper						160.000				Het jaar 2023 staat in het teken van het stedenbouwkundig ontwerp-proces, welke tot stand komt in een co-creatie met alle stakeholders, waaronder omwonenden. Dit vraagt om specialistische kennis van een participatie bureau, een communicatie specialist en een stedenbouwkundig bureau. Maar voor het tot stand brengen van goede stedenbouwkundige ontwerpen en voor de daaruit voortvloeiende contracten e.d. en kunnen aantonen van de financiële haalbaarheid zijn aanvullende onderzoeken of inhuur van expertise nodig, zoals bijvoorbeeld van verkeerskundige-, duurzaamheids-, financiële-, juridische adviesbureau's. Daarnaast start in 2024 ook het proces om te komen tot een omgevingsvisie en/ of een bestemmingsplan. Een product dat ook buiten de deur wordt ontwikkeld.

Nieuw beleid 2024 - 2027

Volgnr	SO/ O/P/W	Omschrijving	PF	Index lonen 2025-2027 Index prijzen 2025-2027				4,90% 2,40%	Omschrijving / toelichtng				
				2024	2025	2026	2027	Afschr in jaren	2024	2025	2026	2027	
49	O	Centrumvisie / Dorpsplein	Dijkhoff					150.000					In 2023 wordt de omvang van het projectgebied exact bepaald, waarna vervolgens het stedenbouwkundig ontwerp-proces wordt gestart. Afhankelijk van de omvang van het gebied zal het waarschijnlijk nodig zijn eerst een stedenbouwkundige visie/ verkenning te maken, alvorens met het echte ontwerp-proces te starten. In elk geval zal dit project (ook) een uitgebreid en zorgvuldig participatieproces moeten doorlopen, uitgaande van het principe van co-creatie. Dit vraagt, net zoals bij de stationsomgeving om inhuur van specialistische kennis van een participatie bureau, een communicatie specialist. Zeer actueel voor het centrum is hoe er een evenwichtige parkeerbalans tot stand kan komen of wellicht een heel ander visie op parkeren. Dit vraagt om een onderzoek van een verkeerskundig specialist en wellicht een financieel specialist. Misschien zal er ook een DPO (distributie planologisch onderzoek) moeten worden opgesteld om mogelijke extra m2's detail- en/of horecameters te kunnen onderbouwen. Al met al zal veel externe specialistische inhuur nodig zijn.
Taakveld 82 - grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)													
50	O	Senior planeconoom	Dijkhoff					56.000	56.000				De 0,5 fte extra is van groot belang om pro-actiever aan de voorkant planeconomische kennis in te zetten - niet alleen bij eigen grondexploitaties maar ook bij facilitaire projecten - om haalbaarheid en financiële risico's van projecten beter in te schatten en te begeleiden. Hiermee voorkomen we het risico op financiële en planeconomische uitglijders. Gezien de toenemende complexiteit en risico's op projecten is het gevraagde niveau schaal 11.
50	O	Verrekening in de GREX	Dijkhoff					-56.000	-56.000				
Taakveld 83 - wonen en bouwen													
51	O	Junior medewerker wonen	vd Heijden					90.000	94.400	99.000	103.900		De druk op de beleidsmedewerker Wonen is te groot door structurele en actuele taken in verband met de structureel dynamische beleidsontwikkelingen op het gebied van wonen en de grote voorraad aan woningbouwinitiatieven waarover geadviseerd moet worden, dit in relatie met flankerende thema's (mobiliteit, sociaal domein, gronzaken, planeconomie, ruimte, duurzaamheid etc) en de regio. Veel taken op operationeel en in minder mate tactisch niveau komen / zitten in de knel. Schaal 9, 1 fte.
Totalen nieuw beleid				<u>2.850.000</u> <u>1.800.000</u> <u>2.480.000</u> <u>80.000</u>				<u>2.748.200</u> <u>2.245.267</u> <u>1.620.967</u> <u>1.968.467</u>					